

Landstingsstyrelsens protokoll

Sammanträdet den 11 december 2000

§ 177–203

Beslutande

Toivo Hofslagare (s), ordförande	Hans Rolfs (s)
Kenneth Backgård (ns)	Berne Lorefors (kd), ersättare
Yvonne Stålnacke (s), vice ordförande	Eila Oja (s)
Harry Nyström (v)	Ulla V Holmström (s), ersättare
Maria Salmgren (m)	Doris Sevä-Messner (ns), ej del av § 187
Rune Grankvist (s)	Disa Ådemo (s)
Margareta Henricsson (ns)	Stefan Tornberg (c)
Ronny Liljeholm (s), ersättare	

Ersättare och tjänstemän

Els Jakobsson (fp), ersättare	Anne Öhman, avdelningschef
Anna-Stina Nordmark-Nilsson, landstingsdirektör	Åsa Sjöström, avdelningschef
Göran Wallo, ekonomidirektör	Elsa Lundmark, personaldirektör
Jan-Erik Andersson, hälso- och sjukvårdsdirektör	Lars Tyskling, presschef
Kurt-Åke Hammarstedt, informationsdirektör	Thommy Sundell, projektledare, § 181
Carola Fransson, redovisningschef	

Gunder Berg
Sekreterare

Justerat den 14/12 2000

Justerat den 13/12 2000

Toivo Hofslagare, ordförande

Stefan Tornberg, justerare

Bevis

Justeringen har tillkännagivits genom anslag på landstingets officiella anslagstavla den 14/12 2000. Överklagandetiden utgår den 4/1 2001.

Carina Lundberg



NORRBOTTENS LÄNS LANDSTING

Val av protokolljusterare	3
Slutlig föredragningslista	3
Närvarorätt	3
För kännedom	3
Landstingsdirektörens rapport	3
Bokslutsprognos per oktober 2000	12
Landstingets politiska organisation och planeringsprocess m m	15
Yttrande över Regionalpolitiska utredningens slutbetänkande (SOU 2000:87)	19
Yttrande över betänkandet (SOU 2000:85) Regionalt folkstyre och statlig länsförvaltning	23
Yttrande över utredning om särskild kollektivtrafik	29
Landstingsstyrelsens verksamhetsplan för 2001	29
Rätt att under år 2001 underteckna vissa handlingar	30
Valfrihet i primärvården	31
Finansiering av vårdavtal i Luleå	32
Fördelning 2/00 av landstingets forsknings- och utvecklingsanslag	33
Prövning av ersättningsinvestering i storbilsambulans	33
Prövning av investering i C-båge vid Sunderby sjukhus	35
Prövning av investering i PC- utrustning inom primärvården i Boden	36
Prövning av investering i verksamhetsinventarier vid Kalix naturbruksgymnasium	36
Ytterligare bidrag till Filmpool Nord	37
Bidrag till projektet VENT 2000	38
Bidrag till Carrefourkontor	39
Medfinansiering av projektet Bioenergi Nord	40
Bidrag till SKTF:s landstingskonferens i Luleå	41
Bidrag till ungdomsverksamhet mot droger och för social gemenskap	42
Bidrag till lägerverksamhet sommaren 2001	42
Landstingsstyrelsens rapport	43
Bilaga	52

§ 177

Val av protokolljusterare

Stefan Tornberg (c) utses till att jämte ordföranden justera protokollet.

§ 178

Slutlig föredragningslista

Utsänd preliminär föredragningslista fastställs.

§ 179

Närvarorätt

Beslutas att hela dagens sammanträde ska vara offentligt.

§ 180

För kännedom

Delegationsbeslut m m enligt bilaga.

§ 181

Landstingsdirektörens rapport

Dnr 17-00

Landstingsdirektören lämnar följande rapport:

Den nya driftorganisationen

Arbetet med en nya organisationen fortsätter. Nuvarande kontrakt med förvaltningschefer och chefer vid landstingets kansli har sagts upp. De chefsbefattningar som i den nya organisationen kommer att vara direkt underställda mig har utannonserats internt och externt. I annonsen anges att förutsättningen för införandet av den nya driftorganisation är att beslut fattas om en ny politisk organisation.

Uppföljning av Kommundelegationens ärenden

Regeringen har beslutat tillkalla en särskild utredare med uppdrag att följa upp och stödja de kommuner och landsting vars ansökningar beretts av

Kommundelagationen och som beviljats bidrag från anslaget Bidrag till särskilda insatser i vissa kommuner och landsting. Till grund för bidragen ligger överenskommelser där kommunerna och landstingen åtar sig att vidta åtgärder för att sänka bruttokostnadsnivån och att uppnå ekonomisk balans senast 2002.

Utredaren ska:

- Aktivt följa genomförandet av åtgärdsplanerna samt utvecklingen av den ekonomiska situationen i berörda kommuner och landsting.
- Följa den ekonomiska utvecklingen i de kommuner som tecknat avtal med och beviljats stöd i samråd med Bostadsdelegationen.
- Vara samrådspart för kommunerna och landstingen i samband med de redovisningar som ska lämnas till regeringen.

Utredaren ska varje halvår lämna en rapport om utvecklingen till Regeringskansliet. Inför beslut om utbetalning av bidrag ska utredaren lämna ett underlag till regeringen för respektive kommun och landsting. Underlaget ska utgöras av en bedömning av den ekonomiska situationen och hur åtagandena i överenskommelsen uppfylls. En samlad redovisning av uppdraget ska lämnas senast 30 juni 2003.

Ny inriktning för IT Norrbotten

IT Norrbottens ägare uppdrog i början av 1999 till bolagets styrelse och ledning att genomföra ett verksamhetsprogram för 2000 och 2001 som innebar att resultaten från de första tre årens verksamhet skulle breddinföras.

Vid sitt möte den 7 november 2000 gjorde styrelsen bedömningen att förutsättningarna saknas för att genomföra programmet och att verksamheten därför inte kunde bedrivas vidare fullt ut enligt nuvarande inriktning. Motiven är främst ekonomiska; av de åtta strukturfondsansökningar som i juli lämnats in till länsstyrelsen har endast två beviljats, och för de övriga är underhandsbeskeden överlag negativa.

Till ägarsamrådet den 22 november, där landstinget var representerat, redovisade styrelsen ett åtgärdsförslag innebärande att nuvarande verksamhetsprogram avvecklas. Istället ska IT Norrbotten fokusera sin verksamhet på tre långsiktigt strategiskt viktiga områden: Infrastruktur, informationshantering och kompetensutveckling.

Landstingets miljöstatistik

Miljöstatistik är ett bra verktyg för att följa upp miljöarbete och få underlag för det fortsatta miljöarbetet.

Landstingets miljöstatistik för 1999 är nu sammanställd. Den omfattar kemikalier, röntgenfilmsförbrukning, el- och värmeförbrukning, vattenförbrukning, hushållsavfall, farligt avfall, återvinningsmaterial, amalgamförbrukning i vuxentandvård, miljöutbildade, transporter på väg samt viss inköpsstatistik.

Statistiken i sin helhet finns på Insidan/verksamhet/miljö, alternativt Miljö via A-Ö.

Löneöversyn 2000

Den 1 december tecknades det sista av drygt 20 kollektivavtal, därmed är årets löneförhandlingar avslutade.

Löneöversynen för 2000 har präglats av landstingets ansträngda ekonomiska situation vilket medfört att stora satsningar, utöver vad de centrala avtalen garanterar, inte varit möjliga. Det begränsade ekonomiska möjligheterna har gjort att arbetsgivaren inte kunnat tillmötesgå vissa fackliga organisationers krav på löneökningar. I fem fall (CR, DIK, NTT, SN och delar av Vårdförbundet) har därför förhandlingarna avslutats i oenighet och lönen utbetalats som en ensidig arbetsgivaråtgärd. Att arbetsgivaren och den fackliga parten inte lyckas komma överens är givetvis beklagligt.

Jag vill passa på att säga tack till alla som på olika nivåer lagt ner arbete och engagemang för att få till stånd ett så bra och genomarbetat resultat som möjligt, trots att utrymmet varit begränsat.

Det genomsnittliga utfallet har varit 2,1 procent. I den beräkningen saknas verksamhetsutrymme motsvarande 0,5 procent. Fördelningarna av verksamhetsutrymmet pågår för närvarande och resultatet kommer att redovisas lokalt på respektive förvaltning samt centralt, för landstinget totalt.

Utfall löneöversyn 2000, exklusive verksamhetsutrymme

Facklig organisation	Utfall %	Antal personer
KOMMUNAL	2,5	2 332
SULF (lärare)	2,01	3
JUSEK (administration)	2,01	17
SN (naturvetare)	2,01	11
SPF (psykologer)	2,04	50
NLF (läkare)	2,07	505
LSR (sjukgymnaster)	2,04	183
SSR (socioonomer)	2,04	79
NTT (tandläkare)	2,04	142
SRAT (tandhygienister)	2,04	50
Vårdförbundet	2,27	2 183
LÄRARFÖRBUNDET	2,01	46
LEDARNA (arbetsledare)	2	23
AGRIFACK (dietister)	2,01	11
SFF (farmaceuter)	2,01	2
LANT (lantarbetare)	2,5	15
CR (civilekonomer)	2,01	9
CF (civilingenjörer)	1,95	14
SKOLLEDARNA	2,01	2
DIK (logoped, bibliotekari, informatörer)	2,01	19
FSA (arbetsterapeuter)	2,04	162
ING (ingenjörer)	1,95	64
LR (lärare)	2,01	7
Totalt	2,07	6 058

Inom parentes anges de huvudsakliga yrkesgrupper som ingår i respektive förbund.

Utfallet för SKTF saknas i tabellen, eftersom förhandlingarna med SKTF för 1999 och 2000 slogs ihop och genomfördes vid ett tillfälle 1999, med ett totalt utfall på 5 procent.

Omstruktureringen av kvinnosjukvården

Ett projekt har bildats för att vid kusten genomföra omstruktureringen av kvinnosjukvården enligt genomförandeplanen. Projektets leds av sjukhusdirektör Tore Öberg. Inom projektet finns fem delprojekt: Förlossning/BB, Gynekologi, Lokaler, Rekrytering och Information. Förutom representanter från Sunderby sjukhus ingår medarbetare från sjukhusen i Piteå och Kalix i såväl projektgruppen som styrgruppen.

En handlingsplan med förslag till hur rekryteringsarbetet ska bedrivas ska vara klar till den 31 januari 2001. Ombyggnaden ska vara klar den 1 oktober 2001. Delprojektet BB/förlossning ska genomföras mellan 1 maj 2001 och 7 januari 2002. Delprojektet Gynekologi ska genomföras med start 1 mars 2001 och vara avslutat 7 januari 2002. En samlad informationsplan ska presenteras senast 30 januari 2001. Därefter ska fortlöpande aktivitetsredovisningar göras. Arbetet har påbörjats i samtliga grupper.

Motsvarande projekt, lett av sjukhusdirektör Mona Wilsson, har bildats för omstruktureringen av kvinnosjukvården i Malmfälten med representanter från Gällivare och Kiruna. Gruppen har träffats vid tre olika tillfällen och diskuterat personalbehov, utbildningsinsatser, rutiner m m. En lokal informationsplan har tagits fram. Vid senaste mötet kvarstod oklarheter beträffande personalbemanningen i Kiruna, men i övrigt går arbetet planenligt. Gruppen räknar med att presentera en rapport i mitten av december.

Sjukresor januari–september

Antalet sjukresor har under perioden sjunkit med 53 046 (- 18 procent) jämfört med samma period föregående år. Den största minskningen svarar taxi och resor med egen bil för (- 25 procent respektive - 24 procent). Det färdmedel som ökar kraftigt är bussresor med 10 395 (+ 50 procent)

Kostnaderna sjunker på ett liknande sätt som antalet resor. Minskningen är 7,5 mkr (-18 procent). Den stora skillnaden är att kostnaden för bussresorna ökar med endast 213 000 kr (+ 15 procent)

Följande orsaker ligger bakom den förändring som skett:

- Befrielsen från egenavgift under frikortperioden har upphört fr o m 1 januari 2000.
- Egenavgiften har höjts från 40 till 60 kr.
- Tillkomsten av Sunderby sjukhus har medfört att antalet bussresor inom Luleå-Boden området ökat kraftigt.
- Satsningen på linjetrafik inom Arjeplog-Arvidsjaur-Piteå samt komfortbuss Piteå-Sunderbyn.

En ändring av reglerna genomfördes från den 1 juli där personer med funktionsnedsättning i rörelseorganen och med behov av sjukgymnastisk behandling och träning befriades från egenavgift under frikortperioden.

Väntetider och köer

Väntetider och köer inom vården ska löpande följas upp. Syftet med uppföljningen är att mellan sjukhusen inom länet och med sjukhus utanför länet kunna jämföra väntetider och köer till olika mottagningar och behandlingar. Den löpande uppföljningen ska, förutom att den görs tillgänglig för verksamhetsföreträdare, göras tillgänglig för befolkningen för att därigenom stärka patienternas ställning och ge patienterna en reell frihet att välja vid vilket sjukhus behandlingen ska ske.

För att uppföljningen inom länet ska bli jämförbar med sjukhus i andra landsting deltar landstinget i Landstingsförbundets projekt Väntetider i vården, vars syfte är just att samordna landstingens uppföljning av väntetider och köer. I projektet ingår dessutom att väntetider och köer ska läggas ut i en gemensam databas på Internet för att göra uppgifterna tillgängliga för såväl verksamhetsföreträdare som befolkning.

Databasen med uppgifter om väntetider i vården finns sedan april tillgänglig för alla på Internet. I databasen finns bl a uppgifter om aktuella väntetider och köer till ett trettiotal olika mottagningar och för ett trettiotal olika ingrepp.

I databasen finns data om hur lång den aktuella väntetiden är för nytilkomna patienter utan förtur och hur många som totalt väntar vid en viss mottagning eller för en viss behandling. Uppgifter ingår om hur många patienter som har fått en viss behandling vid olika sjukhus liksom hur många av dessa som väntat kortare tid än tre månader. Uppgifterna om väntetider ska uppdateras varje månad och antalet väntande redovisas varje kvartal. Andelen som fått vård inom tre månader och antalet besök eller behandlingar som genomförts ska också redovisas varje kvartal.

Landstingsstyrelsens verksamhetsplan 2001 innebär att regelbunden uppföljning av väntetider och köer ska göras inom verksamhetsområdena allmän internmedicin, allmän kirurgi, gynekologi, ortopedi, urologi och ögonsjukvård.

För att klara detta krävs nu följande åtgärder:

- Samtliga sjukhus i länet ska snarast påbörja inrapporteringen till databasen. Vid en kontroll i november i år visar det sig att uppgifter saknas från Piteå älvdals sjukhus och Sunderby sjukhus. Inrapporteringen ska i första hand avse längsta förväntade väntetid samt antal väntande patienter i de olika områdena.
- Arbetet ska slutföras med att komplettera VAS-systemet i syfte att underlätta inrapporteringen och utvidga uppföljningen.

Väntetider till röntgen vid Sunderby sjukhus

Chefläkarna vid primärvården i Luleå respektive Boden, har i en anmälan till Socialstyrelsen kritiserat de långa väntetiderna vid röntgenavdelningen, Sunderby sjukhus, samt att de långa väntetiderna utgör ett hot mot patientsäker-

heten. I anmälan anges även att primärvården har misslyckats att få till stånd en dialog med sjukhusledningen vid Sunderby sjukhus för att klara ut problemen.

Som en konsekvens av anmälan har röntgenledningen vid Sunderby sjukhus träffat chefläkarna. Vid träffen belystes problemen och åtgärdsförslag skisserades.

Socialstyrelsen har inhämtat yttrande från verksamhetschefen vid Sunderby sjukhus. Verksamhetschefen redogjorde i sitt yttrande för orsakerna till de långa väntetiderna samt vilka åtgärder i anledning av anmälan som planeras och har vidtagits för att nedbringa väntetiderna vid röntgenavdelningen.

Socialstyrelsens ser i sin bedömning och sitt beslut allvarligt på uppgifterna i anmälan om de långa väntetiderna vid röntgenavdelningen. Socialstyrelsen ser dock positivt på de vidtagna och planerade åtgärder som beskrivs i verksamhetschefens yttrande. Där framgår att det pågår ett förändringsarbete samt att ett flertal adekvata åtgärder vidtagits för att nedbringa väntetiderna.

Socialstyrelsen anger i sitt beslut att ärendet inte föranleder någon ytterligare åtgärd från styrelsen och att man avser att inom ett halvår i granskande och stödjande syfte göra ett tillsynsbesök vid avdelningen.

Läkemedelsprojektet

Muntlig redovisning av projektledare Thommy Sundell.

Styrning av riks- och regionsjukvård

I en rapport från landstingsrevisorerna i juni 2000 konstaterades bl a att det finns en medveten underbudgetering av kostnaderna för riks- och regionsjukvård, vilket revisorerna också påpekat tidigare. Slutsatsen var att både direktionerna och styrelsen brister i sitt ansvar vad gäller den övergripande styrningen.

Mot bl a den bakgrunden har jag uppdragit åt projektledare Thommy Sundell att genomlys vilka faktorer som påverkar kostnaderna för riks- och regionsjukvården samt att ge förslag till hur styrning och uppföljning bör utformas.

Resultatet av granskningen redovisas i en separat rapport. Vissa av förslagen i rapporten har inarbetats i förslaget till styrelsens produktionsplan för år 2001. Övriga synpunkter och förslag kommer att fångas upp i andra sammanhang, bl a i det förslag till fördelning av budget på divisioner som ska föreläggas styrelsen den 31 maj 2001.

Treårigt avtal med privata vårdgivare

Överenskommelse har träffats mellan Landstingsförbundet och Sveriges läkarförbund respektive Legitimerade Sjukgymnasters Riksförbund (LSR) om ersättning till privata läkare och sjukgymnaster för åren 2001–2003.

Överenskommelsen avser ersättning till vårdgivarna. Patienternas kostnader påverkas inte. För läkare gäller att ersättningen för vanliga besök höjs med 13 procent under perioden eller i genomsnitt drygt 4 procent per år. Ersättningen för mer avancerade åtgärder (särskilda åtgärder) höjs något mer. Sjukgymnas-

terna får en höjning med sammanlagt 12 procent under perioden för vanliga besök. Ersättningen för specialiserade insatser till vissa patientgrupper höjs med nästan det dubbla. Definitioner och utbildningskrav när det gäller sådana insatser har också skärpts.

Utvecklingen i Norrbotten 1999–2000

Till och med augusti 2000 hade kostnaden för ersättning till privata sjukgymnaster för särskilda åtgärder ökat med 1,771 mkr jämfört med perioden januari till och med augusti 1999. Kostnaden för särskilda arvoden under perioden januari till och med augusti 1999 var 4,365 mkr medan kostnaden för särskilda arvoden under samma period år 2000 var 6,136 mkr. Antalet besök med särskilda arvoden under perioden januari till och med augusti 1999 var 9 458 medan antalet besök under samma period år 2000 var 13 467.

Utvecklingen av ersättningen till sjukgymnaster kan med den nya taxan leda till att flera av sjukgymnasterna slår i tak 2. Prognosen för 2000 är att ett tredjototal sjukgymnaster passerar tak 1 och ca nio passerar tak 2. Antalet som når tak 1 respektive tak 2 kommer med den nya taxan att öka, vilket dämpar kostnadsökningen för landstinget. Samtidigt kommer antalet sjukgymnaster som har rätt att debitera särskilt arvode sannolikt att bli fler även i framtiden.

Kostnaden för privat sjukgymnastik för 2000 beräknas öka till 45 mkr jämfört med ca 42 mkr 1999. Anledningen till ökningen är till stor del ökningen av antalet sjukgymnaster som har rätt att debitera särskilt arvode.

Nationella mål för folkhälsan

Medellivslängden fortsätter att öka och spädbarnsdödligheten är mycket låg i Sverige. Samtidigt finns skillnader mellan olika grupper i befolkningen som beror på uppväxtmiljöer, utbildning, arbetslivets villkor, ekonomisk standard, isolering och ensamhet.

Nationella folkhälsokommittén har nyligen överlämnat sitt slutbetänkande Hälsa på lika villkor – nationella mål för folkhälsan (SOU 2000:91). I betänkandet redovisas 18 nationella hälsopolitiska mål, ett stort antal delmål och utmaningar till olika aktörer när det gäller åtgärder.

Kommittén föreslår bl a att landsting och kommuner ska upprätta folkhälsoplaner om bl a åtgärder för att uppnå en bättre folkhälsa. Ett viktigt syfte med lagen är att öka samverkan mellan landsting och kommuner.

Revisionsrapporter

Anläggningsredovisning inom NLL

Komrev har på uppdrag av landstingets revisorer granskat anläggningsregistreringen inom landstinget. Granskningen har avgränsats till Kalix sjukvårdsförvaltning respektive kultur- och utbildningsförvaltningen. Syftet har varit att ge underlag för en bedömning av huruvida landstingets interna kontroll i hanteringen av sina anläggningsregister är ändamålsenlig.

I rapporten framkommer bl a att det interna kontrollsystemet inom Kalix sjukvårdsförvaltning avseende anläggningsregistrering uppvisar brister vad gäller:

- Organisation och ansvarsfördelning för inventering av inventarier.

- Oklarheter vad gäller anläggningsregistrets innehåll och status.
- Dokumentation av interna kontrollsystemet.

Man konstaterar dock att det inom Kalixförvaltningen pågår ett utvecklingsarbete för att åtgärda bristerna.

Kultur- och utbildningsförvaltningens interna kontrollsystem avseende anläggningsregistrering är i allt väsentligt fungerande. Organisationen och ansvarsfördelningen för de rutiner som omfattar landstingets konst kan dock vidareutvecklas. Registreringen av landstingets konst sker inte i landstingets anläggningsregister "Prosit/AR" utan i ett särskilt system "Konstspegeln". Konstspegeln innehåller en del felaktigheter. En fullständig inventering av konsten fordras för att ett definitivt fastställande av registrets status ska vara möjlig.

Mina kommentarer

Kalixförvaltningen har under innevarande år vidtagit ett antal åtgärder för att åtgärda bristerna i sin anläggningsredovisning. Förvaltningsövergripande rutiner har utvecklats, verksamhetsansvariga har genomgått utbildning och erfarenhetsutbyte har skett med andra förvaltningar. Arbetet med att åtgärda bristerna kommer att fortsätta under året och även under 2001.

En inventering av konsten har påbörjats men beräknas pågå omfattningen inte kunna färdigställas under år 2000. Konsten har från 1998 klassificerats om till anläggningstillgång i redovisningen i enlighet med Landstingsförbundets rekommendationer. Till bokslut 2000 ska de konstverk som finns i landstingets balansräkning också återfinnas i Prosit AR. Ett utvecklingsarbete kommer på sikt att ske för att lyfta fram Konstspegeln som en godkänd reskontra till redovisningen.

Hearing med Norrbottens läkemedelskommitté

Revisorerna har hållit en hearing med Norrbotten läkemedelskommitté (NLK). Med anledning av de svar som revisionen fick kommenteras NLK:s uppgift att verka för en rationell läkemedelsanvändning.

NLK har enligt sitt reglemente som uppgift att verka för en rationell läkemedelsanvändning medicinskt, farmaceutiskt och ekonomiskt. Revisorerna ställer frågan om NLK:s nuvarande sammansättning är den effektivaste, eftersom det finns flera skäl till att sträva mot en större spridning av ledamöternas specialistkompetens.

Revisorerna anser att det är NLK:s uppgift att följa och till landstingsstyrelsen rapportera den ekonomiska effekten av verksamhetens följsamhet till NLK:s rekommendationer.

Vidare menar revisorerna att det är otillfredsställande att ledningen för Sunderby sjukhus inte har prioriterat landstingets gemensamma arbete med läkemedelsfrågor i tillräcklig utsträckning. Anledningen till detta är att det inte bildats ett läkemedelsråd vid sjukhuset och att Sunderby sjukhus inte har någon representant i NLK.

Mina kommentarer

Läkemedelsområdet är mycket komplicerat med flera intressenter. Till exempel utvecklas metoder för uppföljning av förskrivningsmönster och kostnader för läkemedel mycket långsamt. Av den anledningen har projektledningen för läkemedel fått särskilda resurser för utveckling av fördelningssystem för läkemedelsbudget och tillförlitliga uppföljningssystem. För att skapa möjligheter till kostnadskontroll ska en utveckling mot ett tydligt ekonomiskt ansvar för verksamhetschefer samt ett tillförlitligt uppföljningssystem vara klart för införande 2001. Min bedömning är att en bättre rapportering genom detta också ska kunna göras till landstingsstyrelsen.

I sitt arbete har NLK fokuserat på läkemedel som står för den största andelen av kostnaderna, det vill säga volymläkemedel och dyra läkemedel. Anledningen till detta är att den största kostnadsminskningen står att finna i ett förändrat förskrivningsmönster inom dessa områden.

Sammansättningen av kommittén speglar även denna fokusering. Läkemedelskostnaderna är höga när det gäller allmänpreparat, alltså preparat som skrivs ut av i primärvården och inom internmedicinen. Reglementet anger att antalet ledamöter ska vara sex. Det är enligt min mening för få. Alla sjukvårdsdivisioner bör var representerade. Inte minst viktigt är att psykiatri är representerad, eftersom den står för en stor andel av läkemedelskostnaden. Mot den bakgrunden har antalet ledamöter i kommittén utökats från 5 till 6 från 2001.

Det är inte längre lika svårt att rekrytera ledamöter till kommittén. Representation från Sunderby sjukhus saknas emellertid och önskemål har framförts från NLK vid ett flertal tillfällen om medverkan därifrån. Vid dessa tillfällen har även påtalats behovet av representation från psykiatri. Jag bedömer att länssjukhuset bör vara representerat med två ledamöter, varav en inom psykiatri och en inom internmedicin. Jag kommer att ta kontakt med ledningen för Sunderby sjukhus i såväl den frågan som frågan om inrättande av ett läkemedelsråd vid sjukhuset.

Motion under beredning

Följande motion är under beredning:

Motion (motionär)	Handläggning
Motion 9/00 om översyn av den samlade kulturbudgeten (v-gruppen)	Styrelsen 2001-01-31 Fullmäktige 2000-02-14

Remissyttranden

Följande handläggning föreslås för inkommen remiss:

Yttrandet avser (yttrande till)	Senast	Handläggning
Betänkandet (SOU 2000:86) Den nya läkemedelsförmånen (Socialdepartementet)	2001-02-06	Styrelsen 2001-01-31

Beslut

Rapporten godkänns.

§ 182

Bokslutsprognos per oktober 2000

Dnr 3-00

Ärendebeskrivning

Landstingsstyrelsen har landstingsfullmäktiges uppdrag att ansvara för att verksamheten bedrivs enligt de mål och ramar som landstingsfullmäktige har bestämt, samt enligt gällande lagar och författningar.

Uppföljningen av de ekonomiska ramarna sker i form av delårsbokslut som redovisas i maj och september. I december redovisas en bokslutsprognos. Uppföljningarna innehåller prognoser över förvaltningarnas ekonomiska resultat i förhållande till budget samt verksamhetsutveckling.

Bokslutsprognosen för landstingets förvaltningar är ett underskott på 115 mkr, vilket är 117 mkr sämre än budget. De största avvikelserna finns bland personalkostnader samt riks- och regionsjukvård.

Skatteintäkter är större än i budget beroende på större skatteunderlag i riket än beräknat i budget. Finansiella intäkter är 53 mkr mer än i budget beroende på 69 mkr i realiserade övervärden på aktier och räntebärande papper. Prognosen för finansiella intäkter är 13 mkr bättre än i augusti beroende på högre ränta än beräknat samt mer realiserad vinst.

I prognosen för finansiering beräknas omställningskostnaderna bli 7 mkr lägre än årsprognosen i augusti.

Tack vare försäljningarna av aktier är bokslutsprognosen ett underskott på 226 mkr, vilket är 23 mkr bättre än budget. Årsprognosen per augusti var ett underskott på 251 mkr.

Sammanfattning hälso- och sjukvård

Underskottet i hälso- och sjukvården beräknas till 114 mkr. I förvaltningarnas rapporter redovisas orsaker till underskotten i relation till lagd budget inom olika verksamheter. Denna budget har inte alltid en förankring i verkligheten såsom ett historiskt utfall. Ett exempel som nämnts är riks- och regionsjukvård, men det finns även andra områden inom förvaltningarna. Ofta sätts budgeten i form av en förhoppning om att verksamheten ska anpassas till ett lägre kostnadsläge utan att konkreta åtgärder vidtagits.

Analysen av produktionen ur både läns- och riksperspektiv utvecklas successivt, men ännu saknas tydliga kopplingar mellan verksamhet, personal och ekonomi i förvaltningarnas kommentarer. Kommentarererna utgör i hög grad en redovisning av utfall inom enskilda områden utan analys. Detta gör det svårt att ur ett landstingsperspektiv redovisa orsaker till förändringar över tiden och mellan förvaltningarna.

Åtgärder för ekonomi i balans

Landstingsstyrelsens gav i september förvaltningarna i uppdrag att intensifiera arbetet med sina åtgärdsprogram för ekonomi i balans, med särskild fokus på kostnader för personal, riks- och regionsjukvård och läkemedel.

Följande åtgärder redovisas:

Sunderby sjukhus

Direktionen för Sunderby sjukhus har gjort följande precisering av sina sparåtgärder vid sitt sammanträde 27 oktober 2000 (mkr):

Verksamhet	Åtgärd	Besparing
Akutsjukvården	Ersättning av inhyrd personal med tillsvidareanställd personal samt reducering av överanställd personal	8,0
Kirurgi	Stafettläkare från 35 v till 10 v	1,0
	Jour/övertid ska minska vid tillsättning av vakanta tjänster och förändrad planering	0,4
	Vårdplatser/intagna balanseras med befintlig personal vid vårdenheterna	1,3
	Hjälpmedel syn/hörsel	0,3
Medicin	HIA, anpassat vårdplatsantal till bemanning under helger från 9 vpl till 6 vpl	1,0
	Jourkomp läkare från 30 % till 40 %	0,8
	Rekrytering nattsköterskor	1,2
	Yrkesmedicin	1,6
Rörelse/rehab	Reducering av antalet överanställda	0,3
	Reducering av 9 vpl p g a svårighet att rekrytera personal	1,2
	Effekt av ändrad ordinationsrätt för ortopedtekniska hjälpmedel samt nyupphandling av ortopediska hjälpmedel	
	Sandträsk (1 mkr verksamhet och 1,7 mkr hyra)	2,7
Barnsjukvård	Minskade kostnader för inskolning	0,4
	Minskat antal enhetschefer	0,4
	Minskat övertidsuttag	0,4
	Minskade kostnader för utbildning, teamutbildning	0,2
	Minskade kostnader för material/utrustning	0,1
Vuxenpsykiatri	Engångskostnader och ökade intäkter av projekt	3,0
Laboratoriemedicin	Stafettläkare avvecklas genom rekrytering	3,3
	Kostnader för tre sjukhus	0,6
	Jour/beredskap under flyttning	0,1
	Full produktion av blodprodukter	1,0
Radiologi/fysiologi	Stafettkostnader för läkare reduceras	0,5
Allmän service	Entreprenad av serviceverksamheten	5,0
Övrig verksamhet	Översyn av avtal	1,0
Totalt		35,9

Personalkostnader

Avvikelsen mot budget för personalkostnaderna, inkl inhyrd personal, har sedan förra uppföljningen försämrats med 6 mkr.

Riks- och regionsjukvård

Kostnaderna för riks- och regionsjukvård prognostiseras av förvaltningarna till 301 mkr. Det motsvarar utfallet år 1999. Budgetnivån som förvaltningarna lagt är 46 mkr lägre. Prognosmässigt har ingen större förändring skett från augusti. Några nya konkreta åtgärder anger heller inte förvaltningarna att de vidtagit sedan förra uppföljningen.

Det projekt som bedrivits på uppdrag av landstingsdirektören har gett förslag till förbättrad styrning och uppföljning som på sikt kan få effekter på kostnadsbildningen och framförallt ge möjligheter till en kontroll över den framtida kostnadsutvecklingen.

Läkemedel i öppenvård

Till och med oktober har Norrbotten den lägsta kostnadsökningen i landet med 4,8 procent jämfört med rikets 7,1 procent. Detta antyder att läkemedelskommitténs rekommendationer har fått genomslag.

Helårsprognosen är 488 mkr vilket är en ökning med 6 procent jämfört med 1999.

Förvaltningsredovisning

Nedan framgår förvaltningarnas och bolagens årsprognoser lämnade per april, augusti och oktober (mkr):

	Lämnad årsprognos		
	2000-04	2000-08	2000-10
Landstingsstyrelsen;			
- Ledning och styrning	1,3	0,8	2,7
- Inköp, material och IT		4,7	4,5
Sunderby sjukhus	-60,0	-70,0	-79,0
Primärvården Luleå	-0,6	1,5	0,4
Primärvården Boden	0,3	0,0	0,0
Gällivare	-6,2	-7,3	-7,3
Kiruna	-11,1	-16,5	-15,8
Piteå	-6,9	-9,9	-5,7
Kalix	-7,4	-8,0	-6,3
Folktandvården	3,8	3,5	1,4
Kultur- och utbildning	1,7	0,3	0,3
Länsservice	-16,6	-17,9	-10,1
Summa	-101,7	-118,9	-114,8
Finansiering	-193,1	-132,4	-111,3
Totalt landstinget	-294,8	-251,2	-226,2
Stiftelsen Norrbottensteatern	0,0	-0,3	-0,3
Norrbottens Turistråd AB	0,5	-0,2	-0,4
Länstrafiken i Norrbotten AB	-5,8	-2,8	-2,8
Matlagets i Gällivare AB	-0,6	-1,3	-0,6
IT i Norrbotten AB	0,0	0,0	0,0
Almi Företagspartner AB	0,1	5,3	5,3
Filmpool Nord AB	0,8	0,0	0,0
Eliminering	2,6	-0,4	-0,8
Totalt koncernen	-297,2	-250,9	-225,7

Beredningens förslag

Bokslutsprognosen läggs till handlingarna.

Beslut

Beredningens förslag bifalls.

§ 183

Landstingets politiska organisation och planeringsprocess m m

Dnr 4-00

Ärendebeskrivning

Landstingsfullmäktige behandlade den 28–29 november 2000 förslaget till Landstingsplan 2001. Fullmäktige beslutade därvid beträffande det första avsnittet i planförslaget (Organisation och process) att:

- 1 Avsnittet och därtill hörande gemensamma regler fastställs vid landstingsfullmäktiges sammanträde den 19 december 2000.
- 2 Beslut i efterföljande avsnitt gäller under förutsättning att så sker.

Förslag till slutlig lydelse av avsnittet Organisation och process, inklusive därtill hörande gemensamma regler, har utarbetats.

Eftersom förslaget påverkar resursramarna i avsnittet Övrigt i Landstingsplan 2001 finns även ett förslag till justering av dessa.

Rättelser

Dessutom finns följande förslag till rättelser i den av fullmäktige fastställda landstingsplanen för 2001:

- I reglementet för läkemedelskommittén, § 6, utgår punkten ”Pröva, utforma och fastställa avtal för kliniska provningar”.
- Vissa patientavgifter inom tandvården är anknytna till patientavgifter inom hälso- och sjukvården. I avgiftsreglerna för tandvården har av misstag inte beaktats att vissa patientavgifter inom hälso- och sjukvården höjts, vilket måste justeras.

Beredningens förslag

Landstingsstyrelsen föreslår fullmäktige att fatta följande beslut:

- 1 Avsnittet Organisation och process och därtill hörande gemensamma regler fastställs enligt förslaget. Det innebär bl a att direktorer och primärvårdsnämnder, tandvårdsnämnden, kultur- och utbildningsnämnden samt försörjningsnämnden upphör vid årsskiftet 2000/2001.
- 2 Resursramarna i avsnittet Övrigt fastställs enligt förslaget.
- 3 Reglementet för läkemedelskommittén justeras enligt förslaget.
- 4 Berörda avgifter inom tandvården justeras enligt förslaget.
- 5 Landstingsplan 2001 är därmed fastställd i sin helhet.

Yrkande 1

Yvonne Stålnacke (s), Eila Oja (s), Maria Salmgren (m) och Stefan Tornberg (c):

- Beredningens förslag bifalls.

Yrkande 2

Harry Nyström (v):

- Den politiska organisationen ska utformas enligt vänsterpartiets förslag (framgår av reservation 1).

Yrkande 3

Kenneth Backgård (ns):

- Antalet hälso- och sjukvårdsberedningar utökas till fem och hälso- och sjukvårdsberedning Nord delas i två beredningar – Kiruna Nord och Gällivare Nord – med vardera sju ledamöter.

Yrkande 4

Kenneth Backgård (ns) och Harry Nyström (v):

- Omval ska ske till landstingsstyrelsen.

Yrkande 5

Kenneth Backgård (ns):

- Driftorganisationen ska fastställas av landstingsfullmäktige.

Propositionsordning

Ordföranden ställer först proposition på yrkandena 1–3, och finner att yrkande 1 vinner majoritet.

Därefter ställer ordföranden proposition på yrkande 4 respektive yrkande 5, och finner att båda avslås.

Beslut

Landstingsstyrelsens förslag till fullmäktige:

Enligt beredningens förslag.

Reservation 1

Av Harry Nyström (v):

Vänsterpartiet reserverar sig till förmån för nedanstående förslag till politisk organisation.

Förslaget tar sin utgångspunkt i ett länsövergripande perspektiv för att styra och följa upp landstingets verksamhet. Det är utformat för att kunna möta framtida behov av ett regionalt perspektiv i allt landstingsarbete och skapa förutsättningar för ett utvecklat samarbete på både regional och lokal nivå.

Förslaget bedöms kunna passa till indelningen av landstinget i olika divisioner. Utgångspunkten för en demokratisk landstingsorganisation för hälso- och sjukvården bör således vara en indelning efter ansvars- och vårdnivå, inte en geografisk indelning.

Landstinget har idag bl a tandvårdsnämnden som arbetar över hela länet. Den ska vara kvar. Patientnämnden behålls också. För andra delar av vårdverksamheten bör införas:

- En primärvårdsnämnd.
- En länsdels-/bassjukvårdsnämnd.
- En region- och länssjukvårdsnämnd.

För region-, läns- och länsdelssjukvården får vi två nämnder istället för dagens fem direktioner. Nämnderna ska ha vardera 11 ledamöter (alternativt 13 eller 15) och ledamöterna ska kunna väljas oberoende av om de är ledamöter/ersättare i landstingsfullmäktige eller ej.

Nämnderna ansvarar för respektive vårdnivå och har att fördela resurserna på bästa sätt över länet. Ansvaret för rikssjukvården läggs på landstingsstyrelsen.

Till landstingsstyrelsen kan medicinska programgrupper även knytas enligt diskuterad modell; de föreslås kallas programberedning.

Budgeten för hälso- och sjukvården och dess fördelning till respektive vårdnivå beslutas av landstingsfullmäktige. Kostnaden för region- och länssjukvården hamnar inte på de andra vårdnivåerna och belastar inte deras ekonomi. Diskussion om vilken vård som ska hämtas hem från regionsjukvården i Umeå, alternativt upphandlas på andra ställen som t ex Uleåborg, kan föras på ett bättre sätt. Samordningsfrågor med andra landsting blir eventuellt enklare. Diskussion om vilken länssjukvård som ska finnas på olika platser sköts under en hatt.

Vi kan få en bättre och tydligare resursfördelning mellan vårdnivåerna. Vi får lättare att styra och följa upp denna fördelning. Vi slipper höra att länssjukvården och regionsjukvården driver upp kostnaderna för bassjukvården och/eller primärvården.

I anslutning till primärvårdsnämnden skapas (efter Östergötlandsmodellen för närsjukvården) samverkansgrupper/nämnder i varje kommun, i vilka landstings- och kommunpolitiker utvecklar hållbara vårdkedjor för primärvård och kommunal vård och omsorg. De ska kunna väljas oberoende av om de är ledamöter/ersättare i landstingsfullmäktige eller ej. Från kommunerna utses också representanter till dessa samverkansorgan.

För den regionala utvecklingen är det viktigt att ett samlat grepp kan tas över de verksamheter som landstinget engagerar sig i eller på olika sätt stöttar. En regional nämnd föreslås inrättas med syfte att besluta om olika frågor som rör kultur, näringsliv, utbildning, internationellt engagemang samt trafik och infrastruktur m fl verksamhetsområden.

Dessutom utvecklas det demokratiska inflytandet till en öppen och förtroendefull dialog med norrbottningen genom:

- Öppna nämnds- och styrelsemöten.
- Extra samverkansmöten för direktdialog med medborgarna enligt modellen för primärvårdsnämnden i Luleå.

- Dialog via Internet.
- Traditionellt via brev, fax och telefon.
- Det ska utvecklas och finnas etablerade och väl fungerande mötesplatser/arenor där dialogen kan äga rum.
- Det ska tydliggöras när politiker/beslutsfattare tagit intryck av den dialog som förevarit. Om inte ska det motiveras varför.

Speciellt den sista punkten är viktig som återkoppling till medborgarna om hur politikerna sköter sina uppdrag.

Antalet förtroendevalda blir:

- Primärvårdsnämnd; 11 ledamöter.
- Länsdels-/bassjukvårdsnämnd; 11 ledamöter.
- Region- och läns sjukvårdsnämnd; 11 ledamöter.
- Regional nämnd; 11 ledamöter.
- Tandvårdsnämnd; 5 ledamöter.

Totalt 49 ledamöter förutom landstingsstyrelsen och de programgrupper som beslutas användas för olika utvecklings- och uppföljningsuppdrag. Dessutom tillkommer ett antal personer som ska ingå i samverkansgrupper/nämnder för dialogen mellan primärvården och varje kommun.

Reservation 2

Av (ns)-gruppen:

Norrbottens Sjukvårdsparti reserverar sig mot den nu föreslagna förändringen av den politiska organisationen. Förslaget innebär att de hälso- och sjukvårdsberedningar som inrättas saknar egentlig beslutsrätt, eftersom de inte har en budget att hantera.

Detta är förslagets huvudsakliga nackdel. Förslagets fördel innebär minskade politiska kostnader, något som vi ställer upp på. Vi har från demokratisynpunkt yrkat på att hälso- och sjukvårdsberedning Nord delas upp i två delar, en för Kiruna och en för Gällivare. Vi anser att dessa ska ha 7 ledamöter vardera. På detta sätt tillgodoses krav på lokalt inflytande.

Särskilt Kiruna har känt sig nedläggningshotade i den debatt som föregått tidigare beslutade besparingsåtgärder. En rädsla som nu späds på ytterligare. Som en direkt följd av detta kan nu en sammanslagning i kustområdet förberedas. Det dröjer sannolikt inte länge innan en sådan diskussion kommer igång och det lokala inflytandet i Kalix och Piteå ifrågasätts.

Reservation 3

Av Harry Nyström (v) till förmån för yrkande 4.

§ 184

Yttrande över Regionalpolitiska utredningens slutbetänkande (SOU 2000:87)

Dnr 690-00

Ärendebeskrivning

Näringsdepartementet har gett landstinget tillfälle att yttra sig över betänkandet, som avgetts av Regionalpolitiska utredningen. Utredningens uppdrag har varit att se över och föreslå förändringar av den nuvarande politiken för regional utveckling, både det som kallas den lilla och den stora regionalpolitiken.

Yttrandet ska vara departementet tillhanda senast den 15 januari 2001.

Beredningens förslag

Landstingsstyrelsen föreslår fullmäktige att avge följande yttrande:

Inledning

I utredningen fastställs att när regionalpolitiken etablerades på 1960-talet var utgångspunkten en relativt tydlig problembild. En del av tillväxten i överhettade regioner skulle avlänkas till landsdelar med underutnyttjade resurser. I takt med att ekonomin förändrades utökades regionalpolitiken till att i dagsläget omfatta flertalet politikområden. Landstinget anser att utredningens indelning i tillväxtpolitik och välfärdspolitik samt de tre identifierade och beskrivna regiontyperna ger en god inriktning för fortsatt regionalpolitiskt arbete.

Utredningens övergripande mål med ”väl fungerande lokala arbetsmarknader i alla delar av landet” ger möjligheter till att på lokal och regional nivå utarbeta anpassade modeller för att nå detta mål. Utredningen förordar också i vissa frågor en decentralisering av regionalpolitiska frågor. Detta ses av landstinget som en logisk utveckling av de arbete med tillväxtavtalen som utförs på regional nivå. Landstinget vill dock betona vikten av att staten även fortsättningsvis ska ha, och ta, ett aktivt övergripande ansvar för den regionala tillväxtpolitiken.

Statens ansvar

Staten ska alltid ha ett ansvar för att utjämna skillnader i villkoren för näringslivet och den gemensamma sektorn. Det är också viktigt att detta perspektiv beaktas under en längre tidsperiod. Norrbotten har under lång tid kraftfullt bidragit till Sveriges utveckling. När nu Sverige går bra så bör Sverige bidra till Norrbottens utveckling.

Utöver detta så har staten också ett särskilt ansvar att ytterligare påskynda arbetet med att skapa ett övergripande regelsystem som är enkelt, uthålligt och väl anpassat, bl a vad gäller små- och medelstora företag. Dessutom krävs förenklade och mer lokalt anpassade regler inom arbetsmarknadspolitiken.

Uppföljning och utvärdering

Landstinget delar uppfattningen att de regionalpolitiska effekterna måste analyseras när olika statliga beslut fattas och identifierade konsekvenser beaktas. Det är också viktigt med en kontinuerlig uppföljning och utvärdering som grundas på ett antal tydliga och mätbara nyckelfaktorer. Inte minst viktigt är att belysa vilka effekter olika regionalpolitiska insatser har för ungdomar.

Infrastruktur

Landstinget anser att det krävs kraftfulla åtgärder för att möjliggöra säkrare, snabbare och effektivare kommunikationer inom och mellan regioner. Detta gäller framför allt vägar, järnvägar och flyg. När det gäller interregionala persontransportmedel är flyget det i särklass viktigaste för norrbottningarna. Landstinget vill därför framhålla vikten av att Arlanda även fortsättningsvis fungerar som ett nationellt nav för flygtrafiken. Dessutom måste förutsättningarna för acceptabla slot-tider på Arlanda förbättras. Dessa ska inte bara delas ut till flygbolagen utan ska fördelas utifrån ett regionalpolitiskt perspektiv.

Landstinget förordar:

- Gemensam upphandling genom Rikstrafiken av flyg på sträckorna Östersund–Umeå, Gällivare–Umeå och Kiruna–Umeå.
- Rikstrafiken bör fortsätta att upphandla interregional persontrafik med tåg på Övre Norrland, inklusive Malmbanan, med snabbtågstrafik Kiruna–Gällivare–Boden–Luleå–Umeå, Östersund–Storlien samt Östersund–Sundsvall.
- Fortsatt statligt stöd genom Rikstrafiken till interregional kollektivtrafik med buss och tåg i de fyra nordligaste länen, med samma omfattning som nuvarande ersättningstrafik.

Utredningen föreslår en långsiktig plan på tio år för infrastrukturutbyggnad. Landstinget ser – med ett förbehåll – det som positivt att en sådan plan utarbetas. En tioårsplan får inte innebära att utbyggnaden av infrastrukturen skjuts upp i tio år! En konkret plan för utbyggnaden måste presenteras.

Vad gäller kommande IT-satsningar är det ur ett regionalpolitiskt perspektiv viktigt att utbyggnadstakt, servicenivåer och avgifter så långt som möjligt medger både geografisk och kostnadsmässig neutralitet. Skillnaderna i pris som ger merkostnader för en lokalisering i Norrbotten får inte finnas.

Det är också av vikt att beakta förutsättningarna i de områden som inte på egen hand genererar den trafik som anses nödvändig för företagsekonomisk lönsamhet.

Utbildning

En avgörande förutsättning för en regional välfärdsutveckling, särskilt inom hälso- och sjukvården, är tillgång till välutbildad personal. Under det kommande decenniet kommer pensionsavgångarna att öka kraftigt inom vården och andra sektorer av arbetsmarknaden. Detta ställer stora krav på utbildningssystemet och dimensionering av aktuella utbildningar inom universitet och högskolor.

Utbildningen av läkare kommer nu att utökas för att på sikt motsvara de stora avgångarna. Däremot har inte motsvarande beslut tagits när det gäller tandläkarutbildningen. Under perioden 2004–2008 pensioneras omkring 200 tandläkare per år och den följande tioårsperioden 300 per år. Detta ska ställas mot den kraftigt nedskurna tandläkarutbildningen med ett intag av 180 studenter per år som leder till examination av 150–160 tandläkare per år.

Med nuvarande utbildningskapacitet och ökad tandläkarbrist kommer inte tandvård på lika villkor att kunna ges. Det är särskilt Norrlands- och glesbygdsområdena som kommer att drabbas. Därför krävs snarast beslut om en ökad tandläkarutbildning, i första hand vid tandläkarhögskolan vid Umeå universitet.

När det gäller sjuksköterskeutbildning krävs också en ökad dimensionering av högskole- och universitetsutbildningar. Samtidigt är det viktigt att även vuxenstuderande stimuleras att söka dessa utbildningar. Här finns tyvärr stora brister i utbildnings- och arbetsmarknadsstödet till dessa vuxenstuderande. Därför krävs en snabb översyn av problemet och förslag till lösningar som kommer att ha stor betydelse för utbildning och rekrytering till vårdområdet. Landstinget vill också särskilt betona vikten av att full kostnadstäckning införs för kommuner och högskola/universitet för distans- och utlokaliserad utbildning.

Företagsstöd

De föreslagna förändringarna i företagsstödsystemen är betydande. Landstinget ger utredarna stöd i uppfattningen om att generella lösningar är bättre än selektiva stödformer. Problemet med generella lösningar är att de ofta är betydligt kostsammare än de selektiva. En oro finns därför att beslut om generella lösningar kan bli urvattnade med hänvisning till att statens budgetmål inte kan nås.

Landstinget stöder utredningens förslag om att frågan om skattkapitalavdrag ska prioriteras och snarast utredas. Kanske bör det tidigare systemet med investeringsfonder, där företag ges skatteavdrag om de satsar medel i småföretag i vissa områden, åter införas?

Landstinget vill dessutom poängtera vikten av utredningens förslag rörande nedsättning av sociala avgifter för små- och medelstora företag.

Lokala arbetsmarknader

I utredningens förslag om att skapa attraktiva och konkurrenskraftiga lokala arbetsmarknadsområden anser landstinget att det bör framgå att regioner och kommuner i samverkan med staten ska formulera hur detta mål ska uppnås. När det gäller de lokala arbetsmarknader som släpar efter i utveckling måste dock statens ansvar ytterligare tydliggöras. Landstinget anser att staten har en viktig roll i att bistå och stimulera de lokala arbetsmarknader som utvecklas relativt sett sämre än andra lokala arbetsmarknadsområden i landet.

För att skapa konkurrenskraftiga lokala arbetsmarknadsområden förordar utredningen regionförstoring genom att t ex underlätta pendling och distansarbete. Detta är särskilt viktigt för de mindre orterna varför medel för infrastruktursatsningar måste avsättas för att detta delmål ska kunna uppnås. Sy-

nen på regionalpolitiken är viktig. Regionalpolitiska insatser får inte ses som bidrag utan som investeringar i regionens framtid.

Ansvarig myndighet

Landstinget vill fästa uppmärksamheten på att statliga myndigheter, verk och sektorsorgan utan alltför påtagliga regionala hänsyn kunnat verkställa förändringar i verksamhet och struktur. Dessa förändringar har ofta negativt påverkat många lokala arbetsmarknadsområden. Landstinget anser det vara särskilt angeläget att då statliga ägardirektiv med avkastningskrav formuleras för exempelvis Postverket, så måste det säkerställas att även kommersiellt olönsamma områdens service och tillgång till ändamålsenliga tjänster bibehålls.

Vidare bör det också framgå i ägardirektiven att statliga myndigheter ska kunna använda kompetens och kapacitet i hela landet. I storstäder kan det vara svårt att rekrytera vissa yrkeskategorier varför landstinget föreslår att kunskap och kompetens inom den offentliga sektorn i Norrbotten ska kunna användas för nationella uppdrag.

Utredningens styrkor och svagheter

Utredningens styrka har framför allt varit de omfattande analyser som gjorts. Många rådande uppfattningar inom regionalpolitiken har fått sig en törn. Utredningen ger också uttryck för en ny inriktning av regionalpolitiken, vilket är bra. Utredningen, som förvisso ska ses som ett dokument med lång livslängd, saknar dock i hög utsträckning preciserade förslag. Tidsplaner och finansiering finns inte heller angivna.

Utredningen hade vunnit på att knytas närmare andra pågående utredningar, som PARK, Bredbandsutredningen samt utredningen om skatteutjämning för att luckra upp den nationella sektoriseringen.

Några av de konkreta förslag landstinget saknar i utredningen är följande:

- Skatteutjämningsystemet är omdebatterat, men syftet med systemet – att kompensera kommuner med befolkningsminskning så att utdebiteringskillnaderna minskar – har inte uppfyllts. Systemet fångar alltså inte verkligheten på ett korrekt sätt och bör därför behandlas vidare. Utredningen har mycket kortfattat berört det kommunala skatteutjämningsystemet, som är ett av de allra viktigaste instrumenten i strävan mot en någorlunda jämnt fördelad välfärd. Skatteutjämningsystemet hör intimt ihop med den regionalpolitiska diskussionen.
- Norrbottens läge och natur gör länet till ett attraktivt turistmål. Turismen ger norrbottningarna sysselsättning och bidrar till landets inflöde av utländsk valuta. För att så långt som möjligt likställa den internationella konkurrenssituationen inom turismnäringen är det viktigt att momssatsen sänks.
- En förutsättning för att förverkliga utredningens mål om regionförstoring är att Norrbottniabanan byggs.
- Eftersom regeringens förslag om momssänkning på kollektivtrafik inte har någon effekt för boende i glesbygden, bör bensinskatten differentieras eller ett särskilt glesbygds-/landsbygdsavdrag införs.

- EU:s inverkan på Norrbotten är tydlig. Det är av vikt att den nationella regionalpolitiken utarbetas så att den går hand i hand med EU:s regionalpolitik och kompletterar EU:s system. EU-medel till olika projekt måste kunna utbetalas i förskott.
- Utredningen har till stor del bortsett från kulturens effekter för den regionala utvecklingen. Besluten om hur de statliga kulturmedlen ska användas regionalt bör decentraliseras för att kulturen ska kunna användas på ett mer offensivt sätt i tillväxt- och välfärdspolitiken. Utöver detta måste staten se över sina regelverk inom området.
- Strandskyddsreglerna måste anpassas till lokala förutsättningar och beslutsrätten i dessa frågor ska ligga i regionerna.
- Norrbotten bör bli ett försökslän för avskrivning av studielån som medel för att rekrytera nyckelpersoner till arbetsmarknader som släpar efter.

Genomförandet av utredningens förslag måste påbörjas snarast möjligt.

Beslut

Landstingsstyrelsens förslag till fullmäktige:

Yttrande enligt beredningens förslag avges.

§ 185

Yttrande över betänkandet (SOU 2000:85) Regionalt folkstyre och statlig länsförvaltning

Dnr 754-00

Ärendebeskrivning

Finansdepartementet har gett landstinget tillfälle att yttra sig över betänkandet, som avgetts av den parlamentariska regionkommittén (PARK). Utredningens uppgift har varit att dels följa upp och utvärdera dagens försöksverksamhet med ändrad regional ansvarsfördelning, dels utforma förslag om den framtida regionala organisationen.

Yttrandet ska vara departementet tillhanda senast 15 januari 2001.

Beredningens förslag

Landstingsstyrelsen föreslår fullmäktige att avge följande yttrande:

Sammanfattning

Landstinget tillstyrker kommitténs förslag att:

- Utvidga försöksverksamheten så att antalet försöksverksamheter ökas betydligt.

- De författningar som reglerar försöksverksamheten ses över.
- Ansvarsfördelningen mellan länsstyrelsen och självstyrelseorganen förtydligas och att landshövdingen som företrädare för staten och de nationella intressena tydliggörs.
- NUTEK:s bindande föreskrifter ersätts med icke bindande allmänna råd.
- Självstyrelseorganen fördelar statsbidraget till de regionala kulturinstitutionerna och ansvarar för fördelning av regionala utvecklingsmedel till kulturinstitutionerna.
- Ansvar för regional projektverksamhet i fråga om jämställdhet överförs till självstyrelseorganen.
- En samlad översyn görs av ansvarsfördelningen mellan stat, region och kommun i fråga om vissa arbetsmarknadspolitiska åtgärder.
- Regeringen initierar en samlad översyn av uppgiftsfördelningen mellan såväl central och regional statlig nivå som mellan stat och kommuner/landsting.

För miljöstrategiarbetet föreslår landstinget att de regionala självstyrelseorganen får besluta om de regionala miljömålen. Samråd med statens företrädare ska ske så att de regionala målen ligger i linje med de nationella.

Den politiska ledningsgruppen i Norrbotten avser att lämna in en definitiv ansökan till PARK om att få bilda ett direktvalt självstyrelseorgan i länet. Landstinget utgår ifrån att den tidigare insända preliminära ansökan hålls aktuell i regeringens behandling av remissvaren och kommande proposition.

Regionfrågan i Norrbottens län

Styrelsen för Kommunförbundet Norrbotten och landstingsfullmäktige beslutade under våren 1999 att genomföra en utredning i länet med syfte att belysa förutsättningar för ett nytt regionalt självstyrelseorgan i Norrbottens län. En politisk ledningsgrupp har tillsatts med representanter för samtliga partier i landstingsfullmäktige samt miljöpartiet och Kirunapartiet. Ledningsgruppen beslutade den 30 mars i år att till PARK lämna in en preliminär ansökan om att få starta försöksverksamhet i Norrbotten med direktvalt självstyrelseorgan och att rekommendera de politiska partierna i länet att ställa sig bakom en formell ansökan. Moderata Samlingspartiets representanter reserverade sig mot beslutet i ledningsgruppen.

Idag finns ingen opinion eller debatt i Norrbotten för att länsgränserna borde ändras eller länet slås ihop med andra län till en större region. Norrbotten är en naturlig region för norrbottningarna. Den regionala identiteten är stark, även om det naturligtvis förekommer, och ska förekomma, gränsöverskridande samverkan både över läns- och landgränser.

Partnerskap är inte tillräckligt

Länsstyrelsen, Kommunförbundet Norrbotten och landstinget har i partnerskap arbetat med strategiska utvecklingsfrågor för länet sedan 1993. Partnerskapet har utvecklats till Norrbottensgruppen, där även representanter för länsarbetsnämnden, näringslivet, kommunerna och universitetet ingår. Norrbottensgruppen har haft ansvar för att organisera och samordna arbetet med

tillväxtavtalet. Problemet med Norrbottensgruppens bristande demokratiska och geografiska representativitet har successivt blivit uppenbart för de flesta och kan inte ses som en bra långsiktig lösning för regional samverkan i länet.

Dagens regionala struktur förmår inte skapa tillräcklig utvecklingskraft

Många av de regionala utvecklingsfrågorna hanteras redan på regional nivå, men strukturen har fått epitetet ”den regionala röran”. Benämningen syftar på avsaknaden av en tydlig uppdelning av funktioner mellan den regionala statsförvaltningen och landstingen samt på de överlappande kompetensområdena mellan de olika aktörerna inom flera politikområden. Detta har bidragit till att göra beslutsstrukturerna oklara och ineffektiva. Vidare har det skapat demokratiproblem med avseende på politiskt ansvar och ansvarsskyldighet.

Det är också viktigt att reda ut vilken roll och uppgift länsstyrelsen har. Länsstyrelsen, och dess chef landshövdingen, är idag statens förlängda arm i länet och utövar tillsyn över andra myndigheter och näringsliv. Samtidigt gör länsstyrelsen strategiska prioriteringar av politisk karaktär och för länets talan gentemot omvärlden, också när denna utgörs av andra statliga organ.

Ett exempel på denna dubbla lojalitet är arbetet med tillväxtavtalen, där länsstyrelsen ska företråda regionen i samtal och förhandlingar med regeringen – i praktiken förhandlar alltså staten med sig själv. Därtill kommer att landshövdingen inte utan vidare kan representera regionen internationellt. I dessa sammanhang förväntas statliga representanter företråda statens gemensamma intressen och inte enskilda regioner. Regionerna företräds istället huvudsakligen av folkvalda representanter.

Statens framtida roll

Staten ska givetvis även i fortsättningen ha och ta ett aktivt övergripande ansvar för den regionala tillväxtpolitiken. Den grundläggande uppgiften är att utjämna skillnader mellan landets regioner, vilket kan ske i form av resursfördelning mellan regioner, lagstiftning, fastställande av nationella mål, samt uppföljning, kontroll och tillsyn.

Inom de stora välfärdsområdena skola och socialtjänst samt hälso- och sjukvård har staten ansett det som ändamålsenligt att kommunerna respektive landstingen ansvarar för utformning och genomförande i enlighet med de nationella mål och intentioner som formulerats i lagstiftning och anvisningar från statliga tillsynsorgan.

I ett perspektiv av en ökad regionalisering, dvs att regionerna får självstyrelseorgan som ansvarar för de regionala utvecklingsfrågorna, kan statens fortsatta roll också inom dessa områden, inklusive miljöområdet samt vissa arbetsmarknadsåtgärder, definieras som nationell fördelare, med ansvar för tillsyn och kontroll utifrån övergripande mål för nationen Sverige.

Ansvar för fördelning och verkställighet på regional nivå ska åvila det regionala självstyrelseorganet.

Synpunkter på PARK:s förslag

Allmänt

Norrbottens läns landsting tillstyrker kommitténs förslag i sin helhet. De intentioner och ambitioner som kommit till uttryck i Regionutredningen i Norr-

bottens län överensstämmer i allt väsentligt med PARK:s förslag och motiveringar.

Utvidgning av försöksverksamheten

Vi konstaterar, liksom PARK, att den tid som försöksverksamheterna haft på sig är alltför kort för att kunna dra några långtgående slutsatser. Det är dock viktigt att konstatera att några positiva erfarenheter redan har konstaterats:

- Att självstyrelseorganen övertagit det regionala utvecklingsansvaret är till övervägande del positivt för den regionala utvecklingen.
- Att det utvecklats en delvis nyskapande diskussion om demokratins innebörd och betydelse i regionen.
- Att försöksverksamheten lett till nydanande demokratiska arbetssätt i det regionala utvecklingsarbetet.
- Att självstyrelseorganen i samtliga försökslän har lyckats skapa konstruktiva och positiva relationer med kommunerna i respektive region.
- Att regionorganen har en hög grad av stöd och legitimitet i försökslänerna.
- Att regionorganen lyckats skapa diskussions- och förhandlingsarenor och initierat en kontinuerlig diskussion med länets kommuner och andra offentliga och privata aktörer om den regionala utvecklingspolitikens utformning och implementering.

Det är dock mycket viktigt att en utvidgad försöksverksamhet också får geografisk spridning över landet och att antalet försöksverksamheter utökas betydligt så att den fortsatta utvärderingen kan vila på fast grund.

Författningar

Utvärderingen visar att ansvarsfördelningen mellan länsstyrelse och självstyrelseorganen är otydlig. I första hand gäller det regionalpolitik och regional näringspolitik. Försöksverksamheterna har påtagligt hämmats av att staten inte beaktat de nya regionala självstyrelseorganens särart (den kommunala självstyrelsens principer). Kommittén föreslår därför att länsstyrelsens uppgifter i regionala utvecklingsfrågor avgränsas på ett tydligare sätt och att självstyrelseorganet bör ha samordningsansvaret i regionala utvecklingsfrågor. Därmed ligger även rätten att fatta beslut om fördelning av de regionalpolitiska medlen hos självstyrelseorganen.

Landstinget tillstyrker kommitténs förslag.

Länsstyrelsens och landshövdingens ansvar

Kommitténs förslag är att samtliga uppgifter och resurser avseende regionalpolitik, regional näringspolitik samt planering av regional transportinfrastruktur överförs till självstyrelseorganet. Dessa uppgifter utgör kärnan i regionernas möjligheter och verktyg att kunna utvecklas i den riktning som respektive regions förutsättningar och demokratiska viljeyttring ger. Förslaget att utarbeta en särskild instruktion för länsstyrelsen i försökslänerna utgör en mycket viktig förutsättning för att självstyrelseorganet ska kunna ta det ansvaret.

Kommitténs förslag och bedömningar överensstämmer helt med slutsatserna i Regionutredningen i Norrbottens län. Landstinget tillstyrker kommitténs förslag i sin helhet.

NUTEK:s bindande föreskrifter

Förslaget att omforma föreskrifterna till allmänna råd tillgodoser de erfarenheter som gjorts i försökslänen. Det finns starka skäl för att regelverket inom försöksverksamheten anpassas till den kommunala självstyrelsen och den miljö inom vilken självstyrelseorganen verkar. I försökslagen och förordningen om regionalt utvecklingsarbete finns föreskrifter vilket utgör en tillfredsställande statlig reglering av programarbetet.

Landstinget tillstyrker kommitténs förslag.

Kultur

Kommitténs förslag innebär att självstyrelseorganen själva fördelar statsbidraget till de regionala kulturinstitutionerna och ansvarar för fördelning av regionala utvecklingsmedel till kulturinstitutionerna.

Förslaget är mycket bra och ligger i linje med landstingets kulturpolitiska program och den diskussion om kulturens betydelse för den regionala identiteten som förts i Norrbottens län.

Landstinget tillstyrker kommitténs förslag.

Jämställdhet

Förslaget kan betraktas som naturligt i beaktande av att ansvaret för regionens utveckling överförs på självstyrelseorganen.

Landstinget tillstyrker kommitténs förslag.

Arbetsmarknadspolitik

Det finns mycket som talar för att de utvecklingsinriktade delarna av arbetsmarknadspolitiken blir en del i det regionala utvecklingsansvaret. Ansvar för regional näringspolitik ligger nära de utvecklingsprojekt som finns inom arbetsmarknadspolitiken.

Regelverket för arbetsmarknadspolitiken måste anpassas så att respektive regions egna bedömningar av behoven ska vara styrande och inte ett regelsystem som i stor utsträckning formas utifrån ett storstadsperspektiv. I samma utsträckning är det viktigt att omdefiniera ansvarsfördelningen mellan staten och kommunerna. Kommittén anser att subsidiaritetsprincipen ska gälla och det bör medföra konsekvenser även på det arbetsmarknadspolitiska området. Frågor som hör lokalsamhället till ska också lokalsamhället ha ansvar för.

Landstinget tillstyrker kommitténs förslag till översyn av ansvarsfördelningen mellan stat, region och kommun och betonar att den bör genomföras så att ett nytt regelverk kan gälla från 1 januari 2003.

Miljöfrågor

Förslaget går i rätt riktning, men är otillräckligt. Omsorgen om miljön är en viktig regional utvecklingsfråga. Ett formellt ansvar inom miljöområdet stimulerar det regionala ansvarstagandet. Politiskt förankrade regionala miljö-

mål ger legitimitet åt miljömålsarbetet. Miljöstrategiarbetet är dessutom nära länkat till arbete med trafik, kultur-, regional- och näringspolitik.

Landstinget föreslår att de regionala självstyrelseorganen får besluta om de regionala miljömålen efter samråd med statens företrädare så att de regionala målen överensstämmer med de nationella. Tillståndsprövning, tillsyn i nuvarande omfattning och kontroll inom miljöområdet bör fortsätta att vara ett statligt ansvar.

Allmän översyn av uppgiftsfördelning mellan staten och kommun/landsting
Regionutredningen i Norrbottens län har fastslagit närhetsprincipen (subsidiaritetsprincipen) som en viktig del i det regionala och lokala utvecklingsarbetet. Närhetsprincipen innebär att varje fråga inte ska avgöras på högre nivå än vad som är nödvändigt. Från central nivå ska ansvar flyttas till regional nivå och från regional till lokal nivå. Endast under förutsättning av en bättre måluppfyllelse, alternativt bättre samordning, ska beslut fattas på regional eller statlig nivå.

Landstinget tillstyrker kommitténs förslag.

Övrigt

Det är viktigt att framhålla att utvecklingen av självstyrelseorgan i en region består av två delar. Den ena delen består i att skapa villkor för demokratins utveckling genom att tillåta bildandet av självstyrelseorgan. Den andra delen består i att, utifrån den nya plattformen, skapa innehåll i den demokratiska processen. Här är medborgarinflytandet en viktig beståndsdel.

Kommittén menar att en grundläggande förutsättning för att nya län ska kunna komma med i försöken är att samtliga kommuner och landstinget i länet är överens om bildandet av ett självstyrelseorgan. Landstinget vill dock betona att ur demokratisk synpunkt är den partipolitiska förankringen viktigare än den institutionella. Det bör därför enligt vår mening vara tillräckligt att ansökan om att få bilda ett självstyrelseorgan i länet är partipolitiskt väl förankrat.

EU:s strukturpolitik och de utvecklingsinstrument den ställer till förfogande spelar en avgörande roll i det samlade regionala utvecklingsarbetet. Vi tycker därför att det är olyckligt att staten för innevarande programperiod valt att lägga beredningsansvaret på länsstyrelsen. Eftersom beslut om förvaltningsorganisationen inte leder till omförhandlingar med EU föreslår landstinget att nya självstyrelseorgan får överta länsstyrelsens roll som beredande organ och samordnare av strukturfondsarbetet i länet.

Beslut

Landstingsstyrelsens förslag till fullmäktige:

Yttrande enligt beredningens förslag avges.

Reservation

Av Maria Salmgren (m).

§ 186

Yttrande över utredning om särskild kollektivtrafik

Dnr 734-00

Ärendebeskrivning

Länstrafiken i Norrbotten har gett landstinget tillfälle att yttra sig över utredningen som syftar till att skapa förutsättningar för ökad integration av färdtjänst, sjukresor och skolskjutsar med den allmänna kollektivtrafiken.

Utredningen föreslår bl a en samordnad upphandling och en gemensam beställningscentral för färdtjänst och sjukresor. Även samordningen mellan skolskjutsar och linjetrafik bör fördjupas enligt förslaget. Slutligen föreslås en fördjupad utredning för att möjliggöra ett överlåtande av färdtjänsthantering från kommunerna till länstrafiken.

I styrgruppen för projektet finns Länstrafiken, Kommunförbundet Norrbotten och landstinget representerade.

Yttrandet ska vara Länstrafiken tillhanda senast den 31 januari 2001.

Beredningens förslag

Följande yttrande avges:

Landstinget ser positivt på en utveckling mot ökad samordning mellan olika former av samhällsbetalda resor. Tyngdpunkten i utredningen ligger på färdtjänsten och föreslagna förändringar kräver insatser främst från kommunernas sida. Landstinget förutsätter att Länstrafiken vid upphandling av trafiken beaktar de mindre aktörernas möjligheter att delta.

Beslut

Yttrande enligt beredningens förslag avges.

§ 187

Landstingsstyrelsens verksamhetsplan för 2001

Dnr 4-00

Ärendebeskrivning

I den nya planeringsprocess som gäller fr o m 2001 fastställer landstingsfullmäktige landstingsplanen för det kommande året i juni. Med utgångspunkt i landstingsplanen fastställer landstingsstyrelsen sin verksamhetsplan med budget i november och divisionerna sina arbetsplaner i december.

År 2001 blir ett omställningsår i planeringshänseende. Föreliggande planförslag kan av naturliga skäl inte uppfylla alla krav som den nya planeringsprocessen ställer. Planarbetet har istället koncentrerats på det som är nödvändigt för styrelsen att fastställa som driftstyrelse för landstingets samlade verksamhet.

Beredningens förslag

- 1 Planförslaget fastställs. Det innebär bl a att division Regional utveckling ändras till division Kultur och utbildning och att de regionala utvecklingsfrågorna förs till landstingsdirektörens stab.
- 2 Fem ledamöter jämte ersättare samt ordförande och vice ordförande utses till kulturutskottet för perioden 2001–2002.
- 3 Besluten gäller under förutsättning att landstingsfullmäktige den 19 december 2000 fastställer ny politisk organisation.

Beslut

- 1 *Beredningens förslag bifalls.*
- 2 *Till ledamöter i kulturutskottet utses Ulla V Holmström (s), Rune Grankvist (s) och Harry Nyström (v).*
- 3 *Till personliga ersättare för dessa utses Disa Ådemo (s), Bengt Ek (s) och Karin Nilsson (v).*
- 4 *Till ordförande utses Ulla V Holmström (s).*
- 5 *Åt ordföranden uppdras att utse övriga två ledamöter jämte ersättare samt vice ordförande, efter förslag från kartellen (ns+m+kd+c+fp).*

Anteckning

Doris Sevä-Messner (ns) deltar inte i den del av ärendehandlingen som avser Monica-projektet.

§ 188

Rätt att under år 2001 underteckna vissa handlingar

Dnr 861-00

Ärendebeskrivning

Landstingsstyrelsen har att fastställa vem eller vilka som ska ha teckningsrätt för landstinget under år 2001.

Beredningens förslag

- 1 Ordföranden Toivo Hofslagare och landstingsdirektör Anna-Stina Nordmark-Nilsson, eller den de i sitt ställe för särskilda fall utser, ges

fullmakt att för landstinget under 2001 underteckna avtal, kontrakt, låne-, köpe-, borgens- och andra jämförbara handlingar.

- 2 Som villkor för fullmakten gäller att beslut i den sak respektive handling avser ska ha fattats av behörig instans inom landstinget.

Beslut

Beredningens förslag bifalls.

§ 189

Valfrihet i primärvården

Dnr 725-00

Ärendebeskrivning

Direktionen för Gällivare sjukvårdsförvaltning har tillskrivit landstingsstyrelsen med anledningen av den rådande läkarsituationen inom primärvården i Gällivare. Vid sammanträde den 3 oktober 2000 har man diskuterat vad som kan göras för att förbättra distriktsläkarnas arbetsförhållanden. Den åtgärd som direktionen anser kunna ge bäst och snabbast resultat är att sätta ett tak för hur många invånare varje läkare ska betjäna och/eller att begränsa möjligheterna att fritt välja läkarkontakt genom att antingen tillämpa ett strikt områdesansvar eller konsekvent genomföra listning.

Regeringen lämnade i juni i år propositionen Nationell handlingsplan för utveckling av hälso- och sjukvården (1999/2000:149) till riksdagen. Målet är att förbättra tillgängligheten och kvaliteten i hela vården och stärka patientens ställning.

I handlingsplanen finns redovisat de avtal som regeringen träffat med Landstingsförbundet och Svenska Kommunförbundet om utvecklingsinsatser inom vården och omsorgen. Åtgärderna ska konkretiseras i en lokal handlingsplan. Bland annat ska primärvårdens åtaganden definieras med målet att skapa bättre tillgänglighet.

Beredningens förslag

Skrivelsen överlämnas till beredningen av den lokala handlingsplanen.

Yrkande

Ronny Liljeholm (s):

- Beredningens förslag bifalls.

Beslut

Beredningens förslag bifalls.

§ 190

Finansiering av vårdavtal i Luleå

Dnr 801-00

Ärendebeskrivning

Enligt de regler landstingsfullmäktige fastställt beslutar respektive direktion/nämnd om vårdavtal. För finansiering av avtal ska direktion/nämnd överlägga med landstingsstyrelsen.

Direktionen för Sunderby sjukhus begär omfördelning med 1,87 mkr från landstingsstyrelsens anslag för privat vårdverksamhet för finansiering av vårdavtal med läkaren Yelverton Tegner. Kostnaden för vårdavtalet beräknas till 2,49 mkr per år.

Utbetald läkarvårdsersättning till Yelverton Tegner uppgick år 1997 till 1,36 mkr, år 1998 till 1,62 mkr och år 1999 till 1,78 mkr. Prognosen för ersättningen år 2000 är 1,87 mkr.

Beredningens förslag

- 1 Sunderby sjukhus tillförs 1,87 mkr per år genom omfördelning från landstingsstyrelsens anslag för privat vårdverksamhet, med möjlighet till justering en gång per år.
- 2 Ersättningen till Yelverton Tegner utbetalas av Länservice, administrativ service, som fakturerar Sunderby sjukhus för avtalet från och med det datum avtalet börjar gälla.
- 3 Förvaltningens budgetram justeras från och med 2001 med överfört belopp. Beloppet återförs till landstingsstyrelsen om vårdavtalet upphör eller om vårdavtal inte kan tecknas.
- 4 Ej utnyttjad del av överfört belopp återförs till landstingsstyrelsen 31 december respektive år innan nya medel överförs till förvaltningen.

Yrkande

Harry Nyström (v):

- Förslaget avslås.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition på beredningens förslag och yrkandet, och finner att beredningens förslag vinner majoritet.

Beslut

Beredningens förslag bifalls.

Reservation

Av Harry Nyström (v) till förmån för yrkandet.

§ 191

Fördelning 2/00 av landstingets forsknings- och utvecklingsanslag

Dnr 28-00

Ärendebeskrivning

För forsknings- och utvecklingsverksamhet (FoU) 2000 har landstinget avsatt 2 200 000 kr.

Vid fördelningstillfälle 1/00 beviljade landstingsstyrelsen (§ 72) 827 000 kr till 13 projekt. 500 000 kr har överförts till Kalix sjukvårdsdistrikt för WHO-projektet MONICA. Återstår att fördela 873 000 kr.

Till ansökningsomgång 2/00, med sista ansökningsdag 15 september 2000, har 13 ansökningar kommit in med begäran om 3 869 920 kr. Kansliet tillstyrker, efter samråd med vetenskapliga rådet, att bidrag beviljas med 855 000 kr till nio projekt enligt bilaga 1.

Projekten fördelar sig på följande verksamhetsområden:

- Primärvård; tre projekt, 235 000 kr.
- Övrig hälso- och sjukvård; fyra projekt, 450 000 kr.
- Tandvård; två projekt, 170 000 kr.

Beredningens förslag

- 1 Bidrag beviljas med 855 000 kr till nio projekt enligt bilaga 1.
- 2 Ansökan nr 3 från Torbjörn Messner behandlas i landstingsstyrelsens verksamhetsplan för 2 001.

Beslut

Beredningens förslag bifalls.

§ 192

Prövning av ersättningsinvestering i storbilsambulans

Dnr 646-00

Ärendebeskrivning

Inom Sunderby sjukhusförvaltning finns idag åtta utrustade akutambulanser inklusive reservfordon samt två sk utbildningsambulanser. Livslängden för en ambulans inom området beräknas efter Sunderby sjukhus öppnande vara ca 6 år, eller 30 000 mil. Livslängden är även beroende av ev motorbyten eller andra oförutsedda händelser. En ambulans som passerat 30 000 mil används

endast i undantagsfall för akuta larm med tanke på den ökande risken för haverier.

Befintlig storbil av årsmodell 1990 i Boden bör därför bytas ut under 2000. Detta eftersom vårdutrymmet inte uppfyller dagens krav på vårdmiljö och patientkomfort. Övriga motiv för en ny storbilsambulans (akutambulans typ C) är Sunderby sjukhus behov av ett fordon för:

- Överflyttningstransporter av svårt sjuka patienter med kringutrustning och extra vårdpersonal.
- Tvåbårtransport av t ex kuvös och mamma.
- Transport av svårt skadade vid trafikolyckor etc.

Den totala investeringskostnaden uppgår till 1 503 tkr, fördelat på fordon enligt inlämnade anbud 1 460 tkr, kommunikationsutrustning 35 tkr och dekaler NLL-profil 8 tkr.

Enligt landstingsfullmäktiges beslut gäller investeringsstopp för kapitalinventarier, endast absolut nödvändiga reinvesteringar får beställas och göras. Undantagna från stoppet är kapitalinventarier för Sunderbyprojektet och utlokaliserade verksamheter i Luleå och Boden samt sådana inventarierinvesteringar som godkänns av landstingsstyrelsen.

Sunderby sjukhus har ännu inget eget investeringsutrymme. Enligt beslut av landstingsfullmäktige ska landstingsstyrelsen fastställa utrymmet för år 2000.

Direktionens förslag, § 39-00

Investeringen godkänns och finansiering får ske inom det investeringsutrymme som styrelsen senare fastställer för Sunderby sjukhus.

Tidigare prövning i landstingsstyrelsen

Ärendet har tidigare prövats av styrelsen, § 146-00, varvid beslutades att framställningen skulle hänskjutas till behandlingen av investeringarna 2001. Eftersom leveranstiden för ambulansen är ca 0,5 år är det dock angeläget att beslut fattas snarast.

Beredningens förslag

- 1 Investeringen godkänns.
- 2 Utgiften belastar Sunderby sjukhus.

Beslut

Beredningens förslag bifalls.

§ 193

Prövning av investering i C-båge vid Sunderby sjukhus

Ärendebeskrivning

Dnr 800-00

Införande av ny teknik ska ligga i linje med fastlagd sjukvårdsstruktur. Landstingsstyrelsen har landstingsfullmäktiges uppdrag att pröva alla ny- och reinvesteringar i medicinteknisk utrustning över 500 tkr per objekt.

Sunderby sjukhus begär att få göra en investering i en C-båge till operationsmodul E som idag saknar egen sådan. Idag finns tre mobila C-bågar placerade på operationsmodulerna A, B och delad för C och D. För att kunna utföra genomlysning och bildtagning även i operationsmodul E hämtas och transporteras idag C-båge från annan modul. Eftersom C-bågarna används frekvent uppstår problem med fördröjningar i operationsprogrammet som följd, men också problem med transporten av apparaturen som är otymplig och funktionsmässigt tar skada av transporter i alltför hög grad.

I modul E, där C-bågen är tänkt att placeras, planeras 700 operationer per år, främst Pacemaker, Portar CVK/CDK samt viss gynverksamhet. För dessa kommer C-bågen att användas vid ca 90 procent av operationerna. Vid placering av en C-båge i operationsmodul E kommer effektiviteten att öka eftersom operationsprogrammen idag störs när inte C-båge finns till hands utan måste transporteras från annan modul.

Kostnaden för investeringen beräknas till 1,2 mkr.

Beredningens förslag

- 1 Investeringen godkänns.
- 2 Utgiften belastar Sunderby sjukhus.

Beslut

Beredningens förslag bifalls.

§ 194

Prövning av investering i PC- utrustning inom primärvården i Boden

Dnr 713-00

Ärendebeskrivning

Primärvården i Boden begär att få investera i ny PC-utrustning dels för att ersätta gamla terminaler, dels för att kunna ha ett par i reserv när behov uppstår.

Kostnaden beräknas till 130 tkr, vilket bedöms ligga inom förvaltningens budget.

Beredningens förslag

- 1 Investeringen godkänns.
- 2 IT drift och teknik ska godkänna utrustningen och tillhörande programvaror.

Beslut

Beredningens förslag bifalls.

§ 195

Prövning av investering i verksamhetsinventarier vid Kalix naturbruksgymnasium

Dnr 862-00

Ärendebeskrivning

Landstingsfullmäktige beslutade vid sitt möte i maj 2000, §32-00, att avsätta medel för uppförande av vattensbrukshus vid Kalix naturbruksgymnasium. Investeringen på 13,2 mkr avsåg fastighet och fast utrustning.

Kultur- och utbildningsförvaltningen har avsatt investeringsmedel i syfte att färdigställa anläggningen med verksamhetsinventarier. Investeringsutgiften beräknas till 400 tkr. På rådande investeringsstopp kan anläggningen inte färdigställas utan landstingsstyrelsens godkännande av investeringen

Kultur- och utbildningsnämndens förslag, § 79-00

Landstingsstyrelsen godkänner att nämnden tar i anspråk redan avsatta medel om 400 tkr för verksamhetsinventarier.

Beredningens förslag

Investeringen godkänns.

Beslut

Beredningens förslag bifalls.

§ 196

Ytterligare bidrag till Filmpool Nord

Dnr 605-00

Ärendebeskrivning

Den audiovisuella industrin är en snabbt växande bransch i Sverige och Europa. Varje år ökar omsättningen med cirka 8 procent. Fram till 2010 räknar EU med att sysselsättningen kommer att mer än fördubblas inom medieindustrin. Film och TV svarar för mer än hälften av denna omsättning och tillväxtökning.

Filmproduktion är en relativt ny företeelse i Norrbottens län. Filmpool Nord AB bildades 1996 som ett regionalt bolag där samtliga Norrbottens kommuner samt landstinget står som ägare. Syftet med bolaget är att verka som en klusterverksamhet för att få till stånd en utveckling av filmbranschen i länet. Genom Filmpool Nords verksamhet har en relativt snabb utveckling skett inom filmområdet vilket fått genomslag både nationellt och i Europa. Filmpool Nord har av regeringen tilldelats ett nationellt uppdrag för att utveckla filmområdet. Bolagets verksamhet är också prioriterat i tillväxtavtalet.

Filmpool Nord har för avsikt att driva ett EU-projekt under perioden 2000–2007 där målet är att befästa, lyfta och ytterligare utveckla Norrbottens län till en av landets ledande regioner för filmproduktion. Projektet ska dessutom verka för att Norrbotten blir norra Europas ledande filmregion och under perioden skapa långsiktiga förutsättningar för verksamheten. Huvudinriktningen bygger på att skapa ett starkt produktionscentrum för en långsiktig utveckling inom filmområdet i Norrbotten. För detta krävs åtgärder inom filmproduktion, kompetensutveckling samt fortsatta investeringar i professionell teknik.

Filmpool Nord har i Landstingsplan 2001 beviljats bidrag med 1 487,2 tkr. I Filmpool Nords projektansökan om EU-bidrag har man angett att landstingets bidrag uppgår till 2 500 tkr för år 2001 respektive 2002.

Projektets totala budget uppgår till 75 000 tkr för åren 2000–2002. Övriga tilltänkta finansörer är Svenska Filminstitutet, länsarbetsnämnden, länsstyrelsen, Stiftelsen Framtidens kultur och samtliga kommuner i Norrbotten. Ur strukturfonden ansöks om 43 125 tkr.

Beredningens förslag

- 1 Bidrag beviljas med ytterligare 1 mkr för år 2001, under förutsättning att övriga finansörer tillskjuter medel enligt föreslagen budget.
- 2 Pengarna anvisas ur 2001 års anslag för regionala utvecklingsprojekt.

Yrkande

Kenneth Backgård (ns) och Maria Salmgren (m):

- Förslaget avslås.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition på beredningens förslag och yrkandet, och finner att beredningens förslag vinner majoritet.

Beslut

Beredningens förslag bifalls.

Reservation

Av (ns)-gruppen och Maria Salmgren (m) till förmån för yrkandet.

§ 197

Bidrag till projektet VENT 2000

Dnr 808-00

Ärendebeskrivning

Länets mikroföretag inom turism är av stor betydelse för Norrbottens turismutveckling eftersom dessa levererar aktiviteter och evenemang till hotell och större turismföretag i länet. I dag är förhållandena sådana att de enskilda entreprenörerna har en låg samarbetsfrekvens, brist på nya produkter samt att det inte finns statistik som visar förhållanden inom mikroturen.

Hushållningssällskapet i Norrbotten har för avsikt att under en treårsperiod driva ett länsomfattande EU-projekt kallat "Visionary Entrepreneurs in Nature Tourism" (VENT) där syftet är att stärka den turistiska infrastrukturen i länet genom att utveckla de norrbottniska mikroföretagens verksamhet inom industrin. Projektet ska ta ett helhetsgrepp från produktutveckling till avslut, där mikroföretagen inom turism ska visa en ökad tillväxt och sysselsättning, förbättrad konkurrenskraft och ökad samverkan mellan företagen.

Projektet kommer att arbeta med produktutveckling, kunskaps- och kompetensutveckling inom branschen, nätverksbyggande, kvalitetsutveckling, marknadsföring samt att ta fram statistik inom småskalig turism.

Från landstinget ansöks om 100 tkr per år för åren 2001–2003. Projektets totala budget är 7 700 tkr. Övriga finansiärer är, förutom Hushållningssällskapet, länsstyrelsen, skogsvårdsstyrelsen, kommunförbundet, länsarbetsnämnden, Längmanska fonden samt Norrbottens kommuner. Från EUs strukturfonder ansöks om 1 200 tkr.

Beredningens förslag

- 1 Bidrag med 100 tkr beviljas för år 2001, under förutsättning att övriga finansiärer tillskjuter medel enligt föreslagen budget.

2 Pengarna anvisas ur 2001 års anslag för regionala utvecklingsprojekt.

Yrkande 1

Stefan Tornberg (c):

- Beredningens förslag bifalls.

Yrkande 2

Kenneth Backgård (ns) och Maria Salmgren (m):

- Ansökan avslås.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition på yrkandena, och finner att yrkande 1 vinner majoritet.

Beslut

Beredningens förslag bifalls.

Reservation

Av (ns)-gruppen och Maria Salmgren (m) till förmån för yrkande 2.

§ 198

Bidrag till Carrefourkontor

Dnr 809-00

Ärendebeskrivning

Carrefourkontor är ett medel i EU:s regionalpolitik och syftar till att främja landsbygdens utveckling. Kontoren arbetar för att skapa arbetstillfällen genom att öka samarbetet mellan aktörer på landsbygden samt genom att sprida kunskap om EUs olika program och regional utveckling.

För att få status som Carrefourkontor måste intressenten ansöka om detta från EU-kommissionen och ett positivt beslut innebär ekonomiskt stöd från kommissionen samt tillgång till Carrefourkontorens nätverk med dess kompetens. Hushållningssällskapet fick 1997 ett Carrefourkontor för Norrbottens län godkänt av EU-kommissionen. I samband med detta biföll landstinget en ansökan om medfinansiering på 125 000 kr för perioden 1997–1999 samt 10 000 kr för första halvåret år 2000.

Kommande tre år avser Hushållningssällskapet driva ett projekt som innebär att det internationella sekretariatet (Carrefourkontoret) riktats mot mikroföretag inom turism. Exempel på sekretariatets huvudsakliga arbetsuppgifter är omvärldsbevakning, marknadsinformation samt benchmarking och annat utbyte med andra EU-länder. Prioritet kommer att ges till aktiviteter som syftar till att främja lantbruk, skog, livsmedel, miljö, fiske samt hantverk med koppling till turism.

Projektets totala budget är 1 892 tkr. Från landstinget ansöks om 50 tkr per år för åren 2001–2003. Övriga tilltänkta medfinansierare är länsarbetsnämnden, kommunförbundet, hushållningssällskapet, skogsvårdsstyrelsen samt länsstyrelsen.

Beredningens förslag

Ansökan avslås.

Yrkande 1

Stefan Tornberg (c):

- Ärendet återremitteras för ytterligare beredning.

Yrkande 2

Kenneth Backgård (ns):

- Beredningens förslag bifalls.

Propositionsordning

Ordföranden ställer först proposition på yrkande 1, och finner att det avslås.

Därefter ställer ordföranden proposition på yrkande 2 och finner att det antas.

Beslut

Beredningens förslag bifalls.

Reservation

Av Stefan Tornberg (c) till förmån för yrkande 1.

§ 199

Medfinansiering av projektet Bioenergi Nord

Dnr 580-00

Ärendebeskrivning

Under föregående strukturfondsperiod genomförde Glommers Miljöenergi AB tillsammans med företagen i Arvidsjaur och Leader Inlandslandet ett projekt där behov av och tillgångar på biobränslen i Arvidsjaur kommun inventerades. Ett av målen var att möjliggöra småskalig bioenergiproduktion med förnyelsebara råvaror och med kretsloppstänkandet som grund.

Avsikten är att utöka och fördjupa projektet under nuvarande strukturfondsperiod. Det ska ske genom projektet Bioenergi Nord som är tänkt som ett forum för samverkan mellan samhälle och näringsliv inom forskning, utbildning, försöksverksamhet, användning och produktion av biobränsle. Med Bioenergi Nord ska samarbetet förstärkas dels mellan aktörerna i projektet och dels, genom nätverksbyggande, mellan de aktörer inom branschen som inte är direkt kopplade till projektet.

Projektet ska drivas som ett Mål 1-projekt med tre delar: Utbildning, Marknaden och Samhället. Projekt Utbildning har som projektägare Lokalt Studiecentrum och är förlagt till Arvidsjaur. I detta projekt ingår två omgångar av ett treårigt högskoleprogram i biobränsleproduktion, fempoängs distanskurser, kortkurser samt en möjlighet för elever inom grundskolan att göra försök i odling och förädling av biobränslen.

För projekt Marknaden står Glommers Miljöenergi AB som projektägare. Projektet innehåller tre delar: InfoNät, Försöksstation och Marknadsutveckling.

Projekt Samhället har Arvidsjaur kommun som projektägare. Projektet avser att ta tillvara kommunens slam, aska och visst avfall och återföra det till kretsloppet. Detta ska ske i samarbete med högskoleprogrammet i biobränsleproduktion samt försöksstationen i Glommerträsk.

Totalbudget för projektet under åren 2000–2004 beräknas till 24 782 tkr. Från landstinget ansöks om 100 tkr för år 2000 samt totalt 700 tkr för åren 2001–2004. Andra tilltänkta finansiärer är Arvidsjaur kommun, länsstyrelsen, SLU respektive Statens energimyndighet.

Beredningens förslag

Ansökan avslås.

Beslut

Beredningens förslag bifalls.

§ 200

Bidrag till SKTF:s landstingskonferens i Luleå

Dnr 778-00

Ärendebeskrivning

SKTF:s landstingsavdelning i Norrbottens län ska nästa år vara värd för en årligen återkommande landstingskonferens den 15–17 maj 2001 i Luleå. Konferensen vänder sig till SKTF-avdelningarna i hela Sverige.

SKTF söker bidrag till middagen den 15 maj. Antalet deltagare beräknas bli ca 60 personer.

Beredningens förslag

- 1 Bidrag beviljas med 18 000 kr.
- 2 Pengarna anvisas ur anslaget för oförutsedda utgifter.

Beslut

Beredningens förslag bifalls.

§ 201

Bidrag till ungdomsverksamhet mot droger och för social gemenskap

Dnr 499-00

Ärendebeskrivning

RUS-Norrbotten, ett distriktsförbund av Riksförbundet Ungdom för Social hälsa (RUS), har ca 50 medlemmar och arbetar för att bygga upp verksamheten för socialt och mentalt handikappade i Norrbotten. RUS arbetar för, och består av, människor som drabbats av psykisk ohälsa eller sociala problem. De flesta är eller har varit patienter inom psykiatrin.

Föreningen söker bidrag till ett projekt som vänder sig till ungdomar och arbetar mot droger och för social gemenskap. Föreningens medlemmar ska bli åka ut till skolor och informera om verksamheten. Budgeten för projektet är 54 000 kr.

Landstingets verksamhetsbidrag till handikapporganisationerna uppgår under år 2000 till 2 353 tkr. Av detta bidrag ska tio procent användas till ungdomsverksamhet. Bidraget ska dels användas till att stödja de etablerade ungdomsorganisationerna, dels till att bygga upp ny verksamhet.

Beredningens förslag

Framställningen avslås.

Beslut

Beredningens förslag bifalls.

§ 202

Bidrag till lägerverksamhet sommaren 2001

Dnr 498-00

Ärendebeskrivning

RUS-Norrbotten, ett distriktsförbund av Riksförbundet Ungdom för Social hälsa (RUS), har ca 50 medlemmar och arbetar för att bygga upp verksamheten för socialt och mentalt handikappade i Norrbotten. RUS arbetar för, och består av, människor som drabbats av psykisk ohälsa eller sociala problem. De flesta är eller har varit patienter inom psykiatrin.

RUS-Norrbotten planerar att genomföra ett sommarläger med 20 deltagare och 5 ledare. Verksamheten riktar sig till dem som av egen kraft inte orkar eller har råd att ordna egen semester. Föreningen söker bidrag från landstinget för att kunna genomföra sommarlägret. Budgeten för projektet är 56 500 kr.

Landstingets verksamhetsbidrag till handikapporganisationerna uppgår under år 2000 till 2 353 tkr. Av detta bidrag ska tio procent användas till ungdomsverksamhet. Bidraget ska dels användas till att stödja de etablerade ungdomsorganisationerna och dels till att bygga upp ny verksamhet.

Beredningens förslag

Framställningen avslås.

Beslut

Beredningens förslag bifalls.

§ 203

Landstingsstyrelsens rapport

Dnr 18-00

Beredningens förslag

Följande rapport lämnas till landstingsfullmäktige den 19 december 2000:

Dom i mål om överklagat fullmäktigebeslut

Länsrätten har ogillat besvären över landstingsfullmäktiges beslut den 14 juni 2000, § 51:10, om koncentration av förlossningsverksamheten i länet till Sunderby sjukhus och Gällivare sjukhus.

Bokslutsprognos per oktober 2000

Bokslutsprognosen för landstingets förvaltningar är ett underskott på 115 mkr, vilket är 117 mkr sämre än budget. De största avvikelserna finns bland personalkostnader samt riks- och regionsjukvård.

Skatteintäkter är större än i budget beroende på större skatteunderlag i riket än beräknat i budget. Finansiella intäkter är 53 mkr mer än i budget beroende på 69 mkr i realiserade övervärden på aktier och räntebärande papper. Prognosen för finansiella intäkter är 13 mkr bättre än i augusti beroende på högre ränta än beräknat samt mer realiserad vinst.

I prognosen för finansiering beräknas omställningskostnaderna bli 7 mkr lägre än årsprognosen i augusti.

Tack vare försäljningarna av aktier är bokslutsprognosen ett underskott på 226 mkr, vilket är 23 mkr bättre än budget. Årsprognosen per augusti var ett underskott på 251 mkr.

Sammanfattning hälso- och sjukvård

Underskottet i hälso- och sjukvården beräknas till 114 mkr. I förvaltningarnas rapporter redovisas orsaker till underskotten i relation till lagd budget inom olika verksamheter. Denna budget har inte alltid en förankring i verkligheten såsom ett historiskt utfall. Ett exempel som nämnts är riks- och regionsjukvård, men det finns även andra områden inom förvaltningarna. Ofta sätts

budgeten i form av en förhoppning om att verksamheten ska anpassas till ett lägre kostnadsläge utan att konkreta åtgärder vidtagits.

Analysen av produktionen ur både läns- och riksperspektiv utvecklas successivt, men ännu saknas tydliga kopplingar mellan verksamhet, personal och ekonomi i förvaltningarnas kommentarer. Kommentarererna utgör i hög grad en redovisning av utfall inom enskilda områden utan analys. Detta gör det svårt att ur ett landstingsperspektiv redovisa orsaker till förändringar över tiden och mellan förvaltningarna.

Åtgärder för ekonomi i balans

Landstingsstyrelsens gav i september förvaltningarna i uppdrag att intensifiera arbetet med sina åtgärdsprogram för ekonomi i balans, med särskild fokus på kostnader för personal, riks- och regionsjukvård och läkemedel.

Följande åtgärder redovisas:

Sunderby sjukhus

Direktionen för Sunderby sjukhus har gjort följande precisering av sina sparåtgärder vid sitt sammanträde 27 oktober 2000 (mkr):

Verksamhet	Åtgärd	Besparing
Akutsjukvården	Ersättning av inhyrd personal med tillsvidareanställd personal samt reducering av överanställd personal	8,0
Kirurgi	Stafettläkare från 35 v till 10 v	1,0
	Jour/övertid ska minska vid tillsättning av vakanta tjänster och förändrad planering	0,4
	Vårdplatser/intagna balanseras med befintlig personal vid vårdenheterna	1,3
	Hjälpmedel syn/hörsel	0,3
Medicin	HIA, anpassat vårdplatsantal till bemanning under helger från 9 vpl till 6 vpl	1,0
	Jourkomp läkare från 30 % till 40 %	0,8
	Rekrytering nattsköterskor	1,2
	Yrkesmedicin	1,6
Rörelse/rehab	Reducering av antalet överanställda	0,3
	Reducering av 9 vpl p g a svårighet att rekrytera personal	1,2
	Effekt av ändrad ordinationsrätt för ortopedtekniska hjälpmedel samt nyupphandling av ortopediska hjälpmedel	
	Sandträsk (1 mkr verksamhet och 1,7 mkr hyra)	2,7
Barnsjukvård	Minskade kostnader för inskolning	0,4
	Minskat antal enhetschefer	0,4
	Minskat övertidsuttag	0,4
	Minskade kostnader för utbildning, teamutbildning	0,2
	Minskade kostnader för material/utrustning	0,1
Vuxenpsykiatri	Engångskostnader och ökade intäkter av projekt	3,0

Laboratoriemedicin	Stafettläkare avvecklas genom rekrytering	3,3
	Kostnader för tre sjukhus	0,6
	Jour/beredskap under flyttning	0,1
	Full produktion av blodprodukter	1,0
Radiologi/fysiologi	Stafettkostnader för läkare reduceras	0,5
Allmän service	Entreprenad av serviceverksamheten	5,0
Övrig verksamhet	Översyn av avtal	1,0
Totalt		35,9

Personalkostnader

Avvikelsen mot budget för personalkostnaderna, inkl inhyrd personal, har sedan förra uppföljningen försämrats med 6 mkr.

Riks- och regionsjukvård

Kostnaderna för riks- och regionsjukvård prognostiseras av förvaltningarna till 301 mkr. Det motsvarar utfallet år 1999. Budgetnivån som förvaltningarna lagt är 46 mkr lägre. Prognosmässigt har ingen större förändring skett från augusti. Några nya konkreta åtgärder anger heller inte förvaltningarna att de vidtagit sedan förra uppföljningen.

Det projekt som bedrivits på uppdrag av landstingsdirektören har gett förslag till förbättrad styrning och uppföljning som på sikt kan få effekter på kostnadsbilden och framförallt ge möjligheter till en kontroll över den framtida kostnadsutvecklingen.

Läkemedel i öppenvård

Till och med oktober har Norrbotten den lägsta kostnadsökningen i landet med 4,8 procent jämfört med rikets 7,1 procent. Detta antyder att läkemedelskommitténs rekommendationer har fått genomslag.

Helårsprognosen är 488 mkr vilket är en ökning med 6 procent jämfört med 1999.

Förvaltningsredovisning

Nedan framgår förvaltningarnas och bolagens årsprognoser lämnade per april, augusti och oktober (mkr):

	Lämnad årsprognos		
	2000-04	2000-08	2000-10
Landstingsstyrelsen;			
- Ledning och styrning	1,3	0,8	2,7
- Inköp, material och IT		4,7	4,5
Sunderby sjukhus	-60,0	-70,0	-79,0
Primärvården Luleå	-0,6	1,5	0,4
Primärvården Boden	0,3	0,0	0,0
Gällivare	-6,2	-7,3	-7,3
Kiruna	-11,1	-16,5	-15,8
Piteå	-6,9	-9,9	-5,7
Kalix	-7,4	-8,0	-6,3
Folktandvården	3,8	3,5	1,4
Kultur- och utbildning	1,7	0,3	0,3
Länsservice	-16,6	-17,9	-10,1
Summa	-101,7	-118,9	-114,8

Finansiering	-193,1	-132,4	-111,3
Totalt landstinget	-294,8	-251,2	-226,2
Stiftelsen Norrbottensteatern	0,0	-0,3	-0,3
Norrbottens Turistråd AB	0,5	-0,2	-0,4
Länstrafiken i Norrbotten AB	-5,8	-2,8	-2,8
Matlaget i Gällivare AB	-0,6	-1,3	-0,6
IT i Norrbotten AB	0,0	0,0	0,0
Almi Företagspartner AB	0,1	5,3	5,3
Filmpool Nord AB	0,8	0,0	0,0
Eliminering	2,6	-0,4	-0,8
Totalt koncernen	-297,2	-250,9	-225,7

Prognosen i sin helhet redovisas separat.

Landstingsstyrelsens verksamhetsplan för 2001

I den nya planeringsprocess som gäller fr o m 2001 fastställer landstingsfullmäktige landstingsplanen för det kommande året i juni. Med utgångspunkt i landstingsplanen fastställer landstingsstyrelsen sin verksamhetsplan med budget i november och divisionerna sina arbetsplaner i december.

Landstingsstyrelsen har fastställt sin plan för 2001 samt utsett ledamöter jämte ersättare till ett kulturutskott. Besluten, som bl a innebär att division Regional utveckling ändras till division Kultur och utbildning och att de regionala utvecklingsfrågorna förs till landstingsdirektörens stab, gäller under förutsättning att landstingsfullmäktige den 19 december 2000 fastställer ny politisk organisation.

2001 blir ett omställningsår i planeringshänseende. Därför uppfyller planen inte alla krav som den nya planeringsprocessen ställer. Planen har istället koncentrerats på det som är nödvändigt för styrelsen att fastställa som driftstyrelse för landstingets samlade verksamhet.

Uppföljning av Kommundelegationens ärenden

Regeringen har beslutat tillkalla en särskild utredare med uppdrag att följa upp och stödja de kommuner och landsting vars ansökningar beretts av Kommundelegationen och som beviljats bidrag från anslaget Bidrag till särskilda insatser i vissa kommuner och landsting. Till grund för bidragen ligger överenskommelser där kommunerna och landstingen åtar sig att vidta åtgärder för att sänka bruttokostnadsnivån och att uppnå ekonomisk balans senast 2002.

Utredaren ska:

- Aktivt följa genomförandet av åtgärdsplanerna samt utvecklingen av den ekonomiska situationen i berörda kommuner och landsting.
- Följa den ekonomiska utvecklingen i de kommuner som tecknat avtal med och beviljats stöd i samråd med Bostadsdelegationen.
- Vara samrådspart för kommunerna och landstingen i samband med de redovisningar som ska lämnas till regeringen.

Utredaren ska varje halvår lämna en rapport om utvecklingen till Regeringskansliet. Inför beslut om utbetalning av bidrag ska utredaren lämna ett underlag till regeringen för respektive kommun och landsting. Underlaget ska utgöras av en bedömning av den ekonomiska situationen och hur åtagandena i överenskommelsen uppfylls. En samlad redovisning av uppdraget ska lämnas senast 30 juni 2003.

Ny inriktning för IT Norrbotten

IT Norrbottens ägare uppdrog i början av 1999 till bolagets styrelse och ledning att genomföra ett verksamhetsprogram för 2000 och 2001 som innebar att resultaten från de första tre årens verksamhet skulle breddinföras.

Vid sitt möte den 7 november 2000 gjorde styrelsen bedömningen att förutsättningarna saknas för att genomföra programmet och att verksamheten därför inte kunde bedrivas vidare fullt ut enligt nuvarande inriktning. Motiven är främst ekonomiska; av de åtta strukturfondsansökningar som i juli lämnats in till länsstyrelsen har endast två beviljats, och för de övriga är underhandsbeskeden överlag negativa.

Till ägarsamrådet den 22 november, där landstinget var representerat, redovisade styrelsen ett åtgärdsförslag innebärande att nuvarande verksamhetsprogram avvecklas. Istället ska IT Norrbotten fokusera sin verksamhet på tre långsiktigt strategiskt viktiga områden: Infrastruktur, informationshantering och kompetensutveckling.

Bidrag till regionala utvecklingsprojekt

Landstingsstyrelsen har beviljat:

- Filmpool Nord ytterligare 1 mkr för år 2001 som medfinansiering av ett EU-projekt, var syfte är att befästa, lyfta och ytterligare utveckla Norrbottens län till en av landets ledande regioner för filmproduktion. Beslutet gäller under förutsättning att övriga finansiärer tillskjuter medel enligt föreslagen budget.
- Hushållningssällskapet 0,1 mkr för år 2001 som medfinansiering av EU-projektet VENT 2000, var syfte är att stärka den turistiska infrastrukturen i länet genom att utveckla de norrbottniska mikroföretagens verksamhet. Beslutet gäller under förutsättning att övriga finansiärer tillskjuter medel enligt föreslagen budget.

Reservationer

(ns)-gruppen och Maria Salmgren (m) reserverade sig mot besluten till förmån för avslagsyrkanden.

Investeringsprövningar

Landstingsstyrelsen har godkänt:

- Ersättningsinvestering i storbilsambulans inom Sunderby sjukhusförvaltning. Beräknad kostnad 1,5 mkr.
- Investering i C-båge vid Sunderby sjukhus. Beräknad kostnad 1,2 mkr.

- Investering i PC-utrustning inom primärvården i Boden. Beräknad kostnad 0,1 mkr.
- Investering i verksamhetsinventarier vid Kalix naturbruksgymnasium. Beräknad kostnad 0,4 mkr.

Remissyttrande

Utredning om särskild kollektivtrafik

Länstrafiken i Norrbotten har gett landstinget tillfälle att yttra sig över utredningen som syftar till att skapa förutsättningar för ökad integration av färdtjänst, sjukresor och skolskjutsar med den allmänna kollektivtrafiken.

Utredningen föreslår bl a en samordnad upphandling och en gemensam beställningscentral för färdtjänst och sjukresor. Även samordningen mellan skolskjutsar och linjetrafik bör fördjupas enligt förslaget. Slutligen föreslås en fördjupad utredning för att möjliggöra ett överlåtande av färdtjänsthantering från kommunerna till länstrafiken.

I styrgruppen för projektet finns Länstrafiken, Kommunförbundet Norrbotten och landstinget representerade.

Landstingsstyrelsen har avgett följande yttrande för landstingets räkning:

”Landstinget ser positivt på en utveckling mot ökad samordning mellan olika former av samhällsbetalda resor. Tyngdpunkten i utredningen ligger på färdtjänsten och föreslagna förändringar kräver insatser främst från kommunernas sida. Landstinget förutsätter att Länstrafiken vid upphandling av trafiken beaktar de mindre aktörernas möjligheter att delta.”

Sjukresor januari–september

Antalet sjukresor har under perioden sjunkit med 53 046 (- 18 procent) jämfört med samma period föregående år. Den största minskningen svarar taxi och resor med egen bil för (- 25 procent respektive - 24 procent). Det färdmedel som ökar kraftigt är bussresor med 10 395 (+ 50 procent)

Kostnaderna sjunker på ett liknande sätt som antalet resor. Minskningen är 7,5 mkr (-18 procent). Den stora skillnaden är att kostnaden för bussresorna ökar med endast 213 000 kr (+ 15 procent)

Följande orsaker ligger bakom den förändring som skett:

- Befrielsen från egenavgift under frikortperioden har upphört fr o m 1 januari 2000.
- Egenavgiften har höjts från 40 till 60 kr.
- Tillkomsten av Sunderby sjukhus har medfört att antalet bussresor inom Luleå-Boden området ökat kraftigt.
- Satsningen på linjetrafik inom Arjeplog-Arvidsjaur-Piteå samt komfortbuss Piteå-Sunderbyn.

En ändring av reglerna genomfördes från den 1 juli där personer med funktionsnedsättning i rörelseorganen och med behov av sjukgymnastisk behandling och träning befriades från egenavgift under frikortperioden.

Finansiering av vårdavtal i Luleå

Efter framställning från direktionen för Sunderby sjukhus har landstingsstyrelsen till sjukhuset omfördelat 1,87 mkr från styrelsens anslag för privat vårdverksamhet för finansiering av vårdavtal med läkaren Yelverton Tegner. Kostnaden för avtalet beräknas till 2,49 mkr per år.

Reservation

Harry Nyström (v) reserverade sig mot beslutet till förmån för eget avslagsyrkande.

Revisionsrapporter

Anläggningsredovisning inom NLL

Komrev har på uppdrag av landstingets revisorer granskat anläggningsregistreringen inom landstinget. Granskningen har avgränsats till Kalix sjukvårdsförvaltning respektive kultur- och utbildningsförvaltningen. Syftet har varit att ge underlag för en bedömning av huruvida landstingets interna kontroll i hanteringen av sina anläggningsregister är ändamålsenlig.

I rapporten framkommer bl a att det interna kontrollsystemet inom Kalix sjukvårdsförvaltning avseende anläggningsregistrering uppvisar brister vad gäller:

- Organisation och ansvarsfördelning för inventering av inventarier.
- Oklarheter vad gäller anläggningsregistrets innehåll och status.
- Dokumentation av interna kontrollsystemet.

Man konstaterar dock att det inom Kalixförvaltningen pågår ett utvecklingsarbete för att åtgärda bristerna.

Kultur- och utbildningsförvaltningens interna kontrollsystem avseende anläggningsregistrering är i allt väsentligt fungerande. Organisationen och ansvarsfördelningen för de rutiner som omfattar landstingets konst kan dock vidareutvecklas. Registreringen av landstingets konst sker inte i landstingets anläggningsregister "Prosit/AR" utan i ett särskilt system "Konstspegeln". Konstspegeln innehåller en del felaktigheter. En fullständig inventering av konsten fordras för att ett definitivt fastställande av registrets status ska vara möjlig.

Landstingsdirektörens kommentarer

Kalixförvaltningen har under innevarande år vidtagit ett antal åtgärder för att åtgärda bristerna i sin anläggningsredovisning. Förvaltningsövergripande rutiner har utvecklats, verksamhetsansvariga har genomgått utbildning och erfarenhetsutbyte har skett med andra förvaltningar. Arbetet med att åtgärda bristerna kommer att fortsätta under året och även under 2001.

En inventering av konsten har påbörjats men beräknas p g a omfattningen inte kunna färdigställas under år 2000. Konsten har fr om 1998 klassificerats om till anläggningstillgång i redovisningen i enlighet med Landstingsförbundets rekommendationer. Till bokslut 2000 ska de konstverk som finns i landstingets balansräkning också återfinnas i Prosit AR. Ett utvecklingsarbete kommer

på sikt att ske för att lyfta fram Konstspegeln som en godkänd reskontra till redovisningen.

Hearing med Norrbottens läkemedelskommitté

Revisorerna har hållit en hearing med Norrbotten läkemedelskommitté (NLK). Med anledning av de svar som revisionen fick kommenteras NLK:s uppgift att verka för en rationell läkemedelsanvändning.

NLK har enligt sitt reglemente som uppgift att verka för en rationell läkemedelsanvändning medicinskt, farmaceutiskt och ekonomiskt. Revisorerna ställer frågan om NLK:s nuvarande sammansättning är den effektivaste, eftersom det finns flera skäl till att sträva mot en större spridning av ledamöternas specialistkompetens.

Revisorerna anser att det är NLK:s uppgift att följa och till landstingsstyrelsen rapportera den ekonomiska effekten av verksamhetens följsamhet till NLK:s rekommendationer.

Vidare menar revisorerna att det är otillfredsställande att ledningen för Sunderby sjukhus inte har prioriterat landstingets gemensamma arbete med läkemedelsfrågor i tillräcklig utsträckning. Anledningen till detta är att det inte bildats ett läkemedelsråd vid sjukhuset och att Sunderby sjukhus inte har någon representant i NLK.

Landstingsdirektörens kommentarer

Läkemedelsområdet är mycket komplicerat med flera intressenter. Till exempel utvecklas metoder för uppföljning av förskrivningsmönster och kostnader för läkemedel mycket långsamt. Av den anledningen har projektledningen för läkemedel fått särskilda resurser för utveckling av fördelningssystem för läkemedelsbudget och tillförlitliga uppföljningssystem. För att skapa möjligheter till kostnadskontroll ska en utveckling mot ett tydligt ekonomiskt ansvar för verksamhetschefer samt ett tillförlitligt uppföljningssystem vara klart för införande 2001. Min bedömning är att en bättre rapportering genom detta också ska kunna göras till landstingsstyrelsen.

I sitt arbete har NLK fokuserat på läkemedel som står för den största andelen av kostnaderna, det vill säga volymläkemedel och dyra läkemedel. Anledningen till detta är att den största kostnadsminskningen står att finna i ett förändrat förskrivningsmönster inom dessa områden.

Sammansättningen av kommittén speglar även denna fokusering. Läkemedelskostnaderna är höga när det gäller allmänpreparat, alltså preparat som skrivs ut av i primärvården och inom internmedicinen. Reglementet anger att antalet ledamöter ska vara sex. Det är enligt min mening för få. Alla sjukvårdsdivisioner bör var representerade. Inte minst viktigt är att psykiatri är representerad, eftersom den står för en stor andel av läkemedelskostnaden. Mot den bakgrunden har antalet ledamöter i kommittén utökats fr o m 2001.

Det är inte längre lika svårt att rekrytera ledamöter till kommittén. Representation från Sunderby sjukhus saknas emellertid och önskemål har framförts från NLK vid ett flertal tillfällen om medverkan därifrån. Vid dessa tillfällen har även påtalats behovet av representation från psykiatri. Jag bedömer att länssjukhuset bör vara representerat med två ledamöter, varav en inom psykiatri och en inom internmedicin. Jag kommer att ta kontakt med ledningen för

Sunderby sjukhus i såväl den frågan som frågan om inrättande av ett läkemedelsråd vid sjukhuset.

Motion under beredning

Följande motion är under beredning:

Motion (motionär)	Handläggning
Motion 9/00 om översyn av den samlade kulturbudgeten (v-gruppen)	Styrelsen 2001-01-31 Fullmäktige 2000-02-14

Remissyttranden

Följande handläggning planeras för inkommen remiss:

Yttrandet avser (yttrande till)	Senast	Handläggning
Betänkandet (SOU 2000:86) Den nya läkemedelsförmånen (Socialdepartementet)	2001-02-06	Styrelsen 2001-01-31

Beslut

Landstingsstyrelsens rapport till fullmäktige:

Enligt beredningens förslag:

Bilaga

1

Delegationsbeslut inom Sunderbyprojektet

Enligt särskild förteckning (dnr 6-00).

2

Övriga delegationsbeslut

Ordföranden har beslutat om försäljning av en bostadsrätt i Luleå (dnr 766-00).

3

Protokoll

Kirunadirektionen	2000-09-14
Kirunadirektionen	2000-10-10
Försörjningsnämnden	2000-10-17
Direktionen för Sunderby sjukhus	2000-10-27
Kultur- och utbildningsnämnden	2000-11-01
Kultur- och utbildningsnämnden	2000-11-08

4

Övrigt

Länsrätten har ogillat besvären över landstingsfullmäktiges beslut den 14 juni 2000, § 51:10, om koncentration av förlossningsverksamheten i länet till Sunderby sjukhus och Gällivare sjukhus (dnr 553-00).